

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ತುಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ

(ಪರಿಷ್ಕೃತ)

7

ಏಳನೆಯ ತರಗತಿ

ಭಾಗ - 2

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

6ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003.

ಅದೇಕಟ್

ಕ್ರ.ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಾಟೊದ ಪುದರ್	ಪಾಲೆಸಂಕೆ
	ಗದ್ಯಪಾಟೊಲು	
6	ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬಗನಾ	01
7	ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ	15
8	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರ್	27
9	ನರಿಪುಕತೆ ಪನ್ನ	38
10	ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆ ಪುಳ್ಳಿಗೊಂಜಿ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಓಲೆ	51
	ಪದ್ಯಪಾಟೊಲು	
5	ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ	09
6	ತುಳುವ ತಮೇರಿ	23
7	ನಮ್ಮ ಊರುದ ಆಯನೊ	34
8	ಚೆನ್ನು	45

* * * * *

ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುಗನಾ?.....

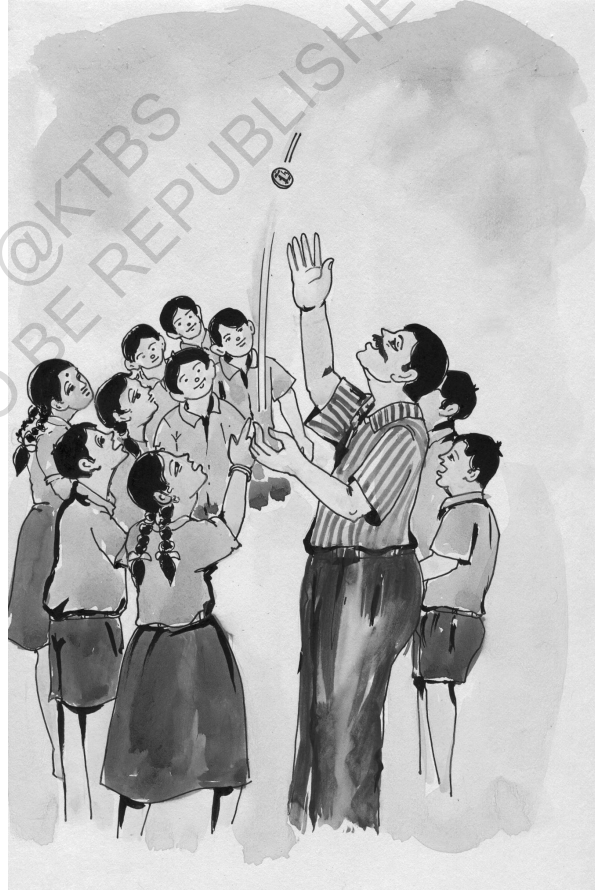
(ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಗೊಬ್ಬುದ ಪೂರ್ತು.
ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಗುರುಕ್ಕುಲು ಏಪ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋಕುಲು ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲದೆರ್.
ಆತನಗ ಗುರುಕ್ಕುಲು ಬತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲು ಲಕ್ಹೆದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್)

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಕುಲ್ಲಲೆ ಜೋಕುಲೇ, ಉಂದು ಗೊಬ್ಬುದ ಪೂರ್ತು. ನಿಕುಲು ವಾ
ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುವರ್?

ಜೋಕುಲು :- ಸರ್,
ಇನಿ ಎಂಕುಲು ಕ್ರಿಕೆಟ್
ಗೊಬ್ಬೊಡುಂದು ಅಂದಾಜ್
ಮಲ್ತಾದ. ಇತ್ತೆನೇ ರಡ್ಡ್ ಕೂಟ
ಕಟ್ವೆದ್ ಆತಂಡ್.

ಗುರುಕ್ಕುಲು:- ಏಪೋಲಾ
ಎಂಚಿನ ನಿಕ್ಲೆನ ಕ್ರಿಕೆಟ್?
ಗೊಬ್ಬುಂದು ಪನ್ನಗ ನಿಕುಲೆನ
ಬಾಯಿಡ್ ಬರ್ಪುನನೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್.
ಇನಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬುಡ್ಡು ಬೇತೆ
ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬಲೆ. ನಿಕುಲು
ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುದ ಪುದರ್
ಕೇನ್‌ದರಾ?

ಪವನ್ :- ಸರ್,
ಲಗೋರಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನೇ?
ಎಂಕ್ ಬುಗುರಿದ ಗೊಬ್ಬು
ಮಾತ್ರಾ ಗೊತ್ತುಂಡು.

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ತೂಲಾ ಪವನ್, ಲಗೋರಿ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಗೊಬ್ಬು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಲಗೋರಿದ ಗೊಬ್ಬುನು ತಿಪ್ಪಿ, ಓಡುದ ತುಂಡು, ತೆಲ್ವುದ ಮರತ್ತ ತುಂಡುಲೆನ್ ಒಂಜೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದೀದ್ ಗೋರಿದ ಲೆಕ್ಕ ಕಟ್ವೆದ್ ಅಯಿಕ್ಕ ಚೆಂಡ್‌ಡ್ ಆಕ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಖರ್ಚಿದ ಗೊಬ್ಬು. ಅಂಚಾದ್ ನೆಕ್ಕ್ ಲಗೋರಿಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತಂಡ್

ಚೇತನ್ :- ಸರ್... ಇತ್ತೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಗೊಬ್ಬುವೆರಾ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಇಜ್ಜಿ ಚೇತನ್, ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುಗು ಕೆಲವು ನಿಯಮೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಗೊಬ್ಬುವೆರ್.

ಜ್ಯೋತಿ :- ಆ ನಿಯಮೊಲೆನ್ ಪನ್ನರ ಸರ್?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ತೂಲಾ ಜ್ಯೋತಿ, ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಳೊನು ಲತ್ತೆದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಲಾಯಿದ್ ಕಳ, ನಡುತ ಕಳ, ಪಿದಾಯಿದ ಕಳ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ನಮೊನಿದ ಕಳ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉರುಂಟು ಏಳ್ ಮರತ್ತ ತೆಲುಪುದ ತುಂಡುಲು, ಬೊಕ್ಕ ಮಂಜಲ್ ಬಣ್ಣೊದ ಚೆಂಡ್ ಬೋಡು, ಅಡಿಟ್ ಉಪ್ಪುನ ತುಂಡು ಪದಿಮೂಜಿ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಸುತ್ತಳತೆ, ಬಾಕಿದೆನ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೊಂದು ಬರೊಡು. ಅಕೇರಿದ ಬಿಲ್ಲೆದ ಸುತ್ತಳತೆ ಏನ್ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉಪ್ಪೊಡು.

ಶಮೀಮ :- ಈ ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬರೆ ಏತ್ ಜನ ಬೋಡು ಸರ್?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಒಂಜಿ ಕೂಟೊಡು ಏಳ್ ಜನ ಗೊಬ್ಬುದಕುಲು, ರಡ್ಡ್ ಜನ ಬದಲಿ ಗೊಬ್ಬುದಕುಲು ಉಪ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಲಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನಕುಲು (Builders) ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಚೆಂಡ್ ಆಕುನಕುಲು (Fielders) ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಜಾನ್ :- ಗೊಬ್ಬುನ ಎಂಚ ಸರ್? ಗೊಬ್ಬುಡು ಏರ್ ಗೆಂದಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಎಂಚ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಇತ್ತೆ ಪನ್ನೆ ಕೇನ್‌ಲೇ, ತೂಕಾ ಮಾಂತೆರ್ದಾ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತುಲೆ, ಒಂಜಿ, ರಡ್ಡ್ ಪನೊಂದು ಪೋಲೆ. ಹಾಂ... ಒಂಜಿ ನಂಬರ್‌ದಕುಲು ಬಲತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್, ರಡ್ಡ್ ನಂಬರ್‌ದಕುಲು ದತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಬಲೆ. ಪವನ್, ಈಯಿ ಒಂಜಿ ನಂಬರ್‌ದಕ್ಲೆನ

ಕೂಟೊದ ನಾಯಕೆ. ಜಾನ್, ಈಯಿ ರಡ್ಡ್ ನಂಬರ್‌ದಕ್ಲೆನ ಕೂಟೊದ ನಾಯಕೆ. ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ದುಂಬು ಬಲೆ... ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿದ ಪಾವಲಿನ್ ಮಿತ್ತ್ ರಾಪಾನಗ ನಿಕುಲು ತರೆ ಅತ್ತಂಡ ಬೆರಿಂದ್ ಪನೊಡು.

ಜಾನ್:- ಆವು ಸರ್, ಅಪಗಾಂಡ ಎಂಕ್ ತರೆನೇ ಆವು.

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಹಾಂ.....! ಅಲಾ ಪಾವಲಿದ ತರೆನೇ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡು, ಜಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಎಂಚಿನ ಆವು, ಚೆಂಡ್ಡ್ ಆಕುನನಾ ಅತ್ತ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನನಾ?

ಜಾನ್ :- ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಚೆಂಡ್ಡ್ ಹಾಕುನ ಸರ್.

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಆವು. ಅಪಗಾಂಡ ಪವನ್ ನಿನ್ನ ತಂಡದಕುಲು ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನಕುಲು, ಗೊತ್ತಾಂಡಾ....?

ಪವನ್ :- ಆವು ಸರ್, ಅಪಗಾಂಡ ಆ ತಂಡದಕುಲು ಚೆಂಡ್ಡ್ ಆಕ್ದ್, ಎಂಕುಲು ಗೋರಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಗೊಬ್ಬು ಮುಗ್ಯಂಡೇ.

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಇಜ್ಜಿ ಪವನ್.... ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ದ ಗೊಬ್ಬು. ಕುಡೋರ ನಿಕುಲು ಚೆಂಡ್ಡ್ ಹಾಕರೆ, ಅಕುಲು ಗೋರಿ ಕಟ್ಟರೆ ಉಂಡು.

ಬೇಬಿ :- ಸರ್, ಗೋರಿಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಚೆಂಡ್ಡ್ ಹಾಕೊಲಿಯಾ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಇಜ್ಜಿ ಬೇಬಿ. ಕಟ್ಟುನ ಕೂಟದ ಐನ್ ಜನೊಕ್ ಗೋರಿಗ್ ಚೆಂಡ್ಡ್ ಆಕುನ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು. ಸುರುಟ್ಟ್ ಬಿಲ್ಲೆಗ್ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕುನಾಯೆ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕುನ ಗೆರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ದ್ ದಕ್ಕೊಡು. ಒರಿಯಗ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಗೊಬ್ಬರೆ ಉಂಡು. ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಚೆಂಡ್ ಹಾಕ್‌ನಗ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಚೆಂಡ್ ಗೋರಿಗ್ ತಾಗ್‌ದ್ ಬಿಲ್ಲೆ ರಟ್ವೆದ್ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಬೂರ್ದಿನ ಬಿಲ್ಲೆ ಕಟ್ವೆದ್ ಲಗೋರಿ ಪಂಡೆರ್‌ಂಡ, ಏತ್ ಬಿಲ್ಲೆ ಬೂರುಂಡಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೀರ್ಪು ಕೊರ್ಪುನಾಯೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಕೊರ್ಪೆ.

ಜೀವನ್:- ಅವ್ವು ಎಂಚ ಪಾಯಿಂಟ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಸರ್.

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಒಂಜಿ ಬಿಲ್ಲೆ ಬೂರುದು ಅಯಿನ್ ಕಟ್ವೆಂಡ ಒಂಜಿ ಪಾಯಿಂಟ್, ಏಳ್ ಬಿಲ್ಲೆಲಾ ಬೂರುಂಡ ಏಳ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಬೇಬಿ :- ಓಲಾಂಡಲಾ ಬಿಲ್ಲೆ ಬೂರುದು ಎದುರು ಪಾರ್ಕಿದಕುಲು ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್‌ಂಡಾ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಅಪಗ ಎದುರು ಪಾರ್ಲಿದಕುಲೆಗ್ ಬೋನಸ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಒಂಜಿ ಬಿಲ್ಲೆ ಬೂರುಂಡ ಒಂಜಿ ಪಾಯಿಂಟ್. ರಡ್ಡೆಕ್ಕ ರಡ್ಡ್, ಮೂಜೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಏತ್ ಬೂರುಂಡಲಾ ಮೂಜಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಪಗ ದಕ್ಕುನಾಯೆನ ಹಕ್ಕ ಪೋಪುಂಡು.

ಬೇಬಿ :- ಸರ್ ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನೆಡ್ ದುಂಬು ಚೆಂಡ್ ತಾಗ್ ದ್ ಔಟು ಆಯೆರ್‌ಡಾ.... ಬಿಲ್ಲೆಗ್ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕುನ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪುಂಡತ್ತೇ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಅಂದ್, ಆ ಪೂರ್ತುಡು ಚೆಂಡ್ ಆಕುನ ಕೂಟೋಗು ಒಂಜಿ ಪಾಯಿಂಟ್‌ನ್ ಕೊರೊಡು.

ಜಗನ್ :- ಸರ್ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ ಓಡೆಗ್ ಚೆಂಡ್ ತಾಗ್‌ಂಡ ಅಕುಲು ಔಟ್ ಆಪೆರ್?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ತೂಲಾ ಜಗ್ಗಾ, ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ತಿರ್ತ್ ಓಡೆ ತಾಗ್‌ಂಡಲಾ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುನ ಕೂಟದಕುಲು ಔಟ್ ಆಪೆರ್.

ಗೀತಾ :- ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಏತ್ ಪೂರ್ತುಲಾ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ಉಂತೊಲಿಯಾ ಸರ್?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಬಜೀ ಮೂಜಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಮಾತ್ರ ಚೆಂಡ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊನೊಲಿ, ಬೊಕ್ಕ ಚೆಂಡ್ನ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಪಾಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅತ್ತೆಂಡ ನೆಲಕ್ಕ ಆಕೊಂದು ಐನ್ ಪಜ್ಜೆ ದುಂಬು ಪೋವೊಲಿ.

ಜೀವನ್ :- ಚೆಂಡ್ ತರೆ ಕೊರೊಲಿಯಾ ಸರ್?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಚೆಂಡ್ ತರೆ ಕೊರೊ ದೂರೊಗು ರಟ್ಟಾವೊಲಿ, ತರೆಕ್ಕ ಚೆಂಡ್ ತಾಗ್ಂಡ ಔಟ್ ಆಪುಜಿ. ಒರಿಯಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿ ಐನ್ ಜನ ಬಿಲ್ಲಿಗ್ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕೊಲಿ.

ಜಗನ್ :- ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ ಗೋರಿ ಕಟ್ಚೆರ್‌ಡ, ಆಕುನಕುಲು ಔಟ್ ಮಲ್ತಿಚೆರ್‌ಂಡ ಎಂಚಿನ ಆಪುಂಡು?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಅಂಚಿನ ಸಮಯೊಡು ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತೀರ್ಪು- ಗಾರೆರ್ ಬಿಗಿಲ್ ಪಾಡ್, ಪಿದಾಯಿದ ಕಲಕ್ ಪೋಯರೆ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕಟ್ಟುನ ಕೂಟದಕುಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಚೆಂಡ್ ಆಕುನಕುಲು ಉಲಾಯಿದ ಅಂಗಣೊಗು ಬರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಗೀತಾ :- ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಚೆಂಡ್ ಉಲಾಯಿದ ಅಂಗಣೊಗೇ ಬೂರುಂಡಾ ದಾನೇ ಮಲ್ತುನಾ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಅಪಗ ಅಯಿನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಅಲ್ತಡ್ಲೆ ದಕ್ಕೊಲಿ. ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಾಯಿದ ಕಲೊಕ್ಕು ಪೋವೊಡು.

ಜೀವನ್ :- ಗೋರಿ ಕಟ್ಟರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ಏತ್ ಪೋರ್ತು ಕಾಪರೆ ಉಂಡು?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಮೂಜಿ ನಿಮಿಸೊದ ಉಲಾಯಿ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರ್ ಬಿಗಿಲ್ ಪಾಡ್, ಗೊಬ್ಬುನು ಉಂತಾದ್ ಚೆಂಡ್ ಆಕುನಕ್ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಯಿಂಟ್, ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಕೊರೊ, ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕರೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಗೊಬ್ಬು ನಡಪುಂಡು.

ಜೀವನ್ :- ಸರ್ ಈ ಗೊಬ್ಬುನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯರೆ ಏತ್ ಜನ ಬೋಡು?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಒರಿ ರೆಫ್ರಿ, ರಡ್ಡ್ ಜನ ಅಂಪಾಯರ್‌ನಕುಲು, ಒರಿ ಅಂಕ ಪಾಡುನಾಯೆ, ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ ಜನ ಬೋಡು.

ಶಮೀಮ :- ಸರ್, ಲಗೋರಿ ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ವಾ ಗೊಬ್ಬುಲು ಉಲ್ಲಾ?

ಗುರುಕ್ಕುಲು :- ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನ, ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ಬೆರ್ಚೆಂಡ್, ಪಿಲಿಪೆತ್ತ, ಟೊಂಕ, ಜಿಬಿಲಿ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಗೊಬ್ಬಲು ಉಲ್ಲ. ತೂಲೆ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಮಮತಾ ಪೂಜಾರಿ ಪನ್ನಿನ ಕಾರ್ಲದ ಪೊಣ್ಣು ಚೀನ ದೇಶೊಡು ಕಬಡ್ಡಿ ಗೊಬ್ಬಡು ಗೆಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೊಡುಂಡ, ಕುಂದಾಪುರದ ಅಶ್ವಿನಿ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೊಬ್ಬಡು ದೇಸೊಗು ಪುದರ್ ಕನತ್ತೊಲು. ಇಂಚನೇ ಪುದರ್ ಪನೊಂದು ಪೊಂಡ ಎತೋ ಜನ ತುಳುನಾಡ್‌ದಕುಲು ಕ್ರೀಡಾಲೋಕೊಡು ಎಡ್ಡೇನ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್ತೆರ್... ಹಾಂ.....! ಸರಿ.... ನನ ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪಲೆ. (ಮಾಂತೆರಲ್ಲಾ ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬರೆ ಪೋಪೆರ್).

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಪೊಲಬು

ಕಳೊ - ಅಂಕಣ

ನಿಗಂಟ್ - ಕಂಡಿತ

ಮರ್ಗಿಲ್ - ಪುಡೆ

ಕೆಕ್ಕಿಲ್ - ನಾಲಿ

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಚಿಟ್‌ಕ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ತೆ

1. ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬರೆ ಒಂಜಿ ಕೂಟೊಡು ಏತ್ ಜನ ಬೋಡು?
2. ಲಗೋರಿ ಏತ್ ಸರ್ತಿದ ಗೊಬ್ಬು?
3. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗೊಬ್ಬಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಲೆ.
4. 16ನೇ ಏಷ್ಯನ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಡ್ ಕಬಡ್ಡಿ ಗೊಬ್ಬಡು ಗೆಂದಿನ ಕಾರ್ಲದ ಪೊಣ್ಣು ಏರ್?
5. ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬಡು ಏತ್ ನಮೊನಿದ ಕಲ ಉಂಡು?
6. 2010ಟ್ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಡ್ ಅಶ್ವಿನಿ ವಾ ಗೊಬ್ಬಡು ಗೆಲ್ತಲ್?

II ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುದ ನಿಯಮೊಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಲಗೋರಿನ್ ಎಂಚ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್?
3. ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುಡು ಗೆಲೈನ್ ಎಂಚ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ಪುನಿ?

III ಈ ಪಾತೆರ ಏರ್ ಏರೆಗ್ ಪಂಡೆರ್.

1. “ಏಪೊಲಾ ಎಂಚಿನ ನಿಕ್ಲೆನ ಕ್ರಿಕೆಟ್? ಇನಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬುಡ್ಡು ಬೇತೆ ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬಲೆ.”
2. “ಈ ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬರೆ ಏತ್ ಜನ ಬೋಡು ಸರ್?”
3. “ಸರ್, ಗೋರಿಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಚೆಂಡ್ ಆಕೊಲಿಯಾ?”
4. “ಸಾರ್ ಲಗೋರಿ ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ವಾ ಗೊಬ್ಬುಲು ಉಲ್ಲಾ?”

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಈ ತಿರ್ತದ ವಾಕ್ಯೊ ಸರಿಯ/ತಪ್ಪೊ ತೆರಿಪಾಲೆ. ಇತ್ತಿ ವಾಕ್ಯೊನು ಸರಿ ಮಲ್ತಾದ್ ಬರೆಲೆ.

1. ಐನ್ ನಿಮಿಷೊದ ಉಲಾಯಿ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟೊಡು.
2. ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬಾವರೆ ನಾಲ್ ಜನ ಬೋಡು
3. ತರೆಕ್ಕ್ ಚೆಂಡ್ ತಾಗ್ಂಡ ಔಟ್.
4. ಚೆಂಡ್ ಆಕುನಕುಲು ಪಿದಾಯಿದ ಅಂಗಣೊಗು ಬರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ.
5. ಲಗೋರಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿದ ಗೊಬ್ಬು.

II ಕೂಟೊಗು ಸೇರಂದಿ ಪದೊ ನಾಡ್‌ಲೆ.

1. ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನ, ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ, ಕ್ರಿಕೆಟ್
2. ಕೆಡ್ಡೆಸ, ಬಿಸು, ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಪರ್ಬ, ಹೋಲಿ
3. ಪಗ್ಗು, ಬೇಸ್ಯ, ಆಟಿ, ಮಾರ್ಚ್

III ಬುಡಿಪೋಯಿ ಜಾಗೊನು ಬರ್ತಿ ಮಲ್ಪುಲೆ

1. ತೆ - ಂಗಾ -
2. ಚೆ - ಮ -
3. ಜಿ - ಲಿ
4. ಕ - ಡಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಕ್ರೀಡಾಲೋಕೊಡು ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತಿಡ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಕಬಡಿ ಗೊಬ್ಬದ ಮಿತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ವಾಕ್ಯೊ ಬರೆಲೆ.
3. ನಿಕ್‌ಲೆ ಸಾಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗೊಬ್ಬಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಲೆ
4. ಈ ಪಾಟೊಡು ಬರ್ಪಿ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ.

* * * * *

ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ

ತುಳುವ ತೂಂಕಣೆ
ಬಾಲೆ ಮಂಜನೆ
ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ
ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದೆ
ಬೆಂದ್ರ ಮೈತ್ದೆ
ದೂಪ ತೋಜದ್
ಪೊದಿದ್ ಕಟ್ಟಿದೆ
ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ
ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಮುಂಡೋಗು ಉಂಡುಲ

ಕಣ್ಣೋಗ್ ಕೋಲ್ಮಯಿ

ದತ್ತ ಪಾದೋಗು

ಮಜ್ಜಿದ ಬೊಟ್ಟುಲ

ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ

ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಕಾರ್ಗ್ ಉರಿಗೆಜ್ಜೆ

ಒಕ್ಕೋಗು ನೂಲುಲ

ಬಣ್ಣದ ಅಂಗಿಡ್

ಸಿಂಗಾರ ಪತ್ತೆನೆ

ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ

ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ತಕಣ ತೋಯಿಪೊಡು

ಕುಂಟು ಅದೊಡು

ಈ ಲಕ್ಕಿ ಪೊರ್ತುಡು

ಕಾತ್ದೆ ಕುಲ್ಲೊಡು

ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ

ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಗಂದ ಸಾಲೆದ ಬೆಚ್ಚ ನುಪ್ಪುಗು

ಕಬುಲ್ಲಿ ಪೆತ್ತದ ಪೇರ್ ಕೂಟುದು

ಗದ್ದವು ನಿಲೈಲ

ಪುರುಂಚಿ ದೀಪೆಲ

ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ

ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಕೊಂಡೆ ನೆಯಿಲ
ಕುದುಪೆ ಕೊಜಪುಲ
ಕೊರುದು ಸಾಂಕುವೆ
ಬೇಗ ಬಲಪೊಡು
ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ
ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

ಮಣ್ಣ್ ಪುಜೆಂಕೊಡು
ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಚೊಡು
ಬಂಜರುಂಡುದು
ದೊರೆನೆ ಆವೊಡು
ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ
ಕನತ್ತ ರಾಸಿಡ್

- ಆತ್ಮಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಪೊಲಬು

ತೂಂಕಣೆ - ಒಚ್ಚುನ
ಮಜನೆ - ಕೊಂಡಾಟ
ಕೋಲ್ಮಯಿ - ಕಣ್ಣ್‌ದ ಮಯಿ
ದತ್ತ - ಎಡತ್ತ
ಒಕ್ಕ - ಸೊಂಟ
ಪತ್ತೆ - ಕುಸುರಿ
ತಕಣ - ಎಲ್ಯ ಪಜೆ
ತೊಯ್ಪುನ - ದೆಕ್ಕುನ
ಉಂಡು - ಹುಂಡು, ಬೊಟ್ಟು
ಪೆತ್ತ - ಕಪಿಲೆ, ಹಸು
ಗದ್ದವು - ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಿನ್ಯ ಬಾಜನ

ಕೊಂಡೆ - ಕುದ್ರೆ, (ಒಂಜಿ ಸೇರ್‌ಗ್ 6 ಕೊಂಡೆ)

ಕುದುಪೆ - ಮಣ್ಣಾದ ಎಲ್ಯ ಬಾಜನ

ತುಪ್ಪೆ - ಬೈಟ್ ಮುಚ್ಚಿನ ಬಾರ್‌ದ ರಾಸಿ

ಬಂಜರ - ಬಂಜಿ ನಿಲ್ಕೆ, ಬಲ್ಮನ

ದೊರೆ - ಅರಸು

ಜೋಯಿಪದ - ಜೋಕುಲೆಪದ

ಕಣತೆದ ತಿರ್ಲ್

ಉಂದು ಒಂಜಿ ತುಳುವೆದಿ ಅಪ್ಪೆ, ಪುರುಬಾಲೆನ್ ತೂಂಕುನ ಜೋಯಿಪದ. ಬಾಲೆನ್ ಎಣ್ಣೆಪೂಜಿದ್, ಮೀಪದ್, ಮೆಯಿತ ಚಂಡಿ ಒರೆಸ್‌ದ್, ದೂಪೊದ ಪುಗೆಕ್ ಪತ್ತದ್, ಮುಂಡ, ಕಣ್ಣ್, ಕೆಪ್ಪೆ, ಬೊಕ್ಕ ಪಾದೊಗು ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟು ದೀದ್, ಬೆಚ್ಚ ಮಡಿ ಕುಂಟುಡು ಪೊದಿದ್, ತೊಟ್ಟಿಲಿಡ್ತಿ ತಕ್ಕಣೊಗು ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್, ಚೆಪ್ಪರೆ ಜೋಯಿಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುವಲ್. ಬಾಲೆ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಕನನ್ ಕಟ್ಟೊಂದು, ಸಂತೋಸೊಡು ನಿದೆರೊಡ್‌ಂದ್ ಅಲೆನ ಬಯಕೆ.

ಬಾಲೆ ನಿದ್ರೆಡ್ಡ್ ಲಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಣ್ಣೊದ ಅಂಗಿಪಾಡ್, ಒಕ್ಕೊಗು ನೇವಳ, ಕಾರ್‌ಗ್ ಉರಿಗೆಚ್ಚೆ ದೀದ್, ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂರ್ಣ ತೂಪಳ್. ಗದ್ದವುಡು ಗಂದಸಾಲೆ ಅರಿತ ನುಪ್ಪುಗು, ನೆಯಿ, ಪೇರ್, ಕೂಟುದು ಬಂಜಿನಿಲ್ಕೆ ಉನ್ನವಳೆ. ಈ ದುಂಬುಗು ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ, ಪತ್ತಾಯೊ, ತುಪ್ಪೆ, ಅರಿಬಾರ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾದ್ ಊರುಡು ಮಾನಾದಿಗದ ಮಗೆ ಆದ್ ಬದುಕೊಡು ಪನ್ನಿ ಅಬುಲಾಸೆ ದೀವೊಂದು ಆಲ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುವಳ್. ಈ ಪದೊಟು ಒರ್ತಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಬಾವನೆ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಮುಲ್ಕ ಕೊರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್‌ಕಾಡ್ ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ಲೆ

1. ಬಾಲೆದ ಮುಂಡೊಗು, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್, ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟು ದಾಯೆ ಪಾಡುವಲ್?
2. ಬಾಲೆದ ಕಾರ್‌ಗ್ ದೀಪುನ ಪದ್ದೆಯಿದ ಪುದರೆಂಚೆ?
3. ಬಾಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪುನ ಮಣ್ಣೊದ ಬಾಜನ ಒವು?

4. ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಡುನ ಪಜಿತ ಪುದರೆಂಚ?
5. ತುಪ್ಪೆ ಪಂಡ ದಾದ?
6. ಬಾಲೆಗ್ ಗಂದಸಾಲೆ ಅರಿತ ನುಪ್ಪುನ್ ಅಪ್ಪೆ ದಾಯೆ ಉನ್ನವಳ್?

II ತಿರ್ತ್ತ ಕೊರ್ತಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ಲೆ

1. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್, ಮೀಪದ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಡ್ ನಿರ್ದೆರ್ಪಲ್.
2. ಅಪ್ಪೆ ಎಂಚ ಬಾಲೆನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್ ತೂಪಲ್?
3. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಗ್ ಎಂಚ ಉನ್ನವಲ್?
4. ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಎಂಚ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆವೊಡುಂದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಬಯಕೆ?
5. ಅಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಈ ಕಬಿತೆಡ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿಯಾಯಿನ ಪದ್ಯೊದ ಸಾಲ್‌ಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಾರಣ ಕೊರ್ಲೆ.

III ಖಾಲಿ ಬುಡುನ ಜಾಗೆದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪದ ದಿಂಜದ್ ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆನ್ ಉನ್ನಯಿನ ಬಾಜನೊದ ಪುದರ್ _____
2. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬಾರ್‌ದ ರಾಶಿನ್ ಬೈಯಿಟ್ ಪೊದೆದ್ _____ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾಪು ದೀಪೆರ್.
3. ಬಾಲೆನ್ ಚೆಪ್ಪುಡವುನ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಗ್ _____ ಹಾಸುವೆರ್.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಬುಡುದು ಪೋಯಿನ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಲೆನ್ ದಿಂಜಾದ್ ವಾಕ್ಯ ಸರಿ ಮಲ್ಪಿ

1. (ರಾಮ) ಸೀತೆನೊಟ್ಟುಗು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ
2. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಜೊತೆಟ್ ಲೆತೊಂಡೆ.
3. ಶಬರಿ ಪರ್‌ಂದಾಲೆನ್ ತಿನ್ಯರೆ ಪಡೆವೊಂಡೆ.
4. ಸೀತೆ ಕೊರಿಯೆ.
5. ಸುಗ್ರೀವನ ದೆಸೆ ವಾಲಿನ್ ಕೆರೊಡಾಂಡ್.

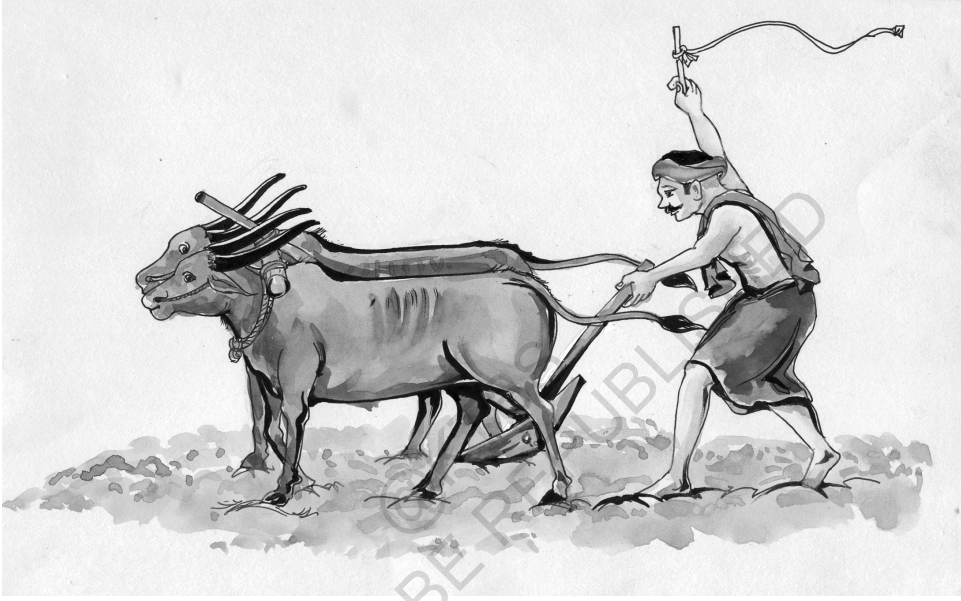
6. ಹನುಮಂತ ಪಡೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟೆಂಡ್.
7. ಲಂಕೆ ಇತ್ತಿ ರಾವಣನ್ ಕೆರ್ಡ್ ಸೀತೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆ.
- 8 (ರಾಮ) ಈಯೆ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಭಕ್ತೆರ್ ನಂಬುವೆರ್.

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಗದ್ದವು, ಪಲ್ಲಯಿ, ಕರ, ಇಂಚಿನ ದುಂಬುದ ಮಣ್ಣಾದ ಬಾಜನೊಲೆನ ಪುದರ್, ಚಿತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುಲೆ.
2. ತುಳುತ ಜೋಯಿ (ಜೋಗುಳ) ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುಲೆ.

* * * * *

ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ

“ತಗ್ಗಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ” ಉಂದು ಒಂಜಿ ಗಾದೆ. ತಗ್ಗಿ ಜಾಗೆಡ್ ದಿಂಜ ನೀರ್ ಎಚ್ಚ ಸಮಯ ಮುಟ್ಟು ಉಂತುಂಡು. ಬಾರ್‌ದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಇಂಚಿನ ಜಾಗೆನೇ ಆವೊಡು. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ನೀರ್ ಉಂತುನ ಕಂಡೊಡು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪರೆ ಆಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬರ್ಸ ಎಚ್ಚ. ದುಂಬುಡ್ಡಿಂಚಿ ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿಯೇ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆನ ಮೂಲ ಕಸುಬು. ಭೂಮಿ ಗರ್ತ್‌ದ್, ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪುನಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೀರ್ ಉಂತದೇ ಕಂಡ ಮಲ್ಪೆದರ್. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ನೀರ್‌ದ ಆಸರೆ ಇತ್ತಿ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಮೂಜಿ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಏಣೆಲು ಬುಳೆ ಮಾತಾ ಕಂಡೊಡುಲಾ ಆಪುಂಡು. ಸುದೆ ಬರಿತ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಏಪೊಲಾ ದಿಂಜ ನೀರ್ ಉಂತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ನೆನ್ನ ಪಟ್ಟ ಪನ್ನೆರ್. ಮೂಲು ಅಪಗಪಗ ಬೊಲ್ಲ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ಲಾದ್ ಏಣೆಲು ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ವರ್ಸೊಡು ಒಂಜಿ ಬುಳೆ ಮಾತ್ರ ದೆಪ್ಪುನ ಕಂಡೊಲೆನ್ ‘ಮಜಲ್‌ಕಂಡ’ ಪನ್ನೆರ್. ನೀರ್‌ದ ಆದಾರೊ

ದಾಂತೆ ಬರ್ಸೊದ ನೀರ್‌ಡೇ ಬುಳೆದಪ್ಪುನ ಎತ್ತರೊದ ಜಾಗೆಡುಪ್ಪಿನ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಬೊಟ್ಟು, ಬಾನಬೊಟ್ಟುಂದ್ ಪನ್ನೆರ್.

ಬೇಸ್ಯ ತಿಂಗೊಲುದ ಪತ್ತನಾಜೆದ ಪೂರ್ತುಗು ಬರ್ಸ ಬರಿಯರೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಬೆನ್ನಿದಕುಲು ಅಯಿಡ್ನ್ ದುಂಬೇ ಪಸೆ ಇತ್ತಿ ಕಂಡೊನು ದತ್ತ್ತ್, ಕಳ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೇಜಿ ಪಾಡ್ನ್ ದೀಪೆದರ್. ಬರ್ಸ ಸುರುವಾಂಡ್ ಪಂಡ ಬೆನ್ನಿದಕುಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ. ಪುಲ್ಕಕಾಂಡನೆ ಲಕ್ಕದ್, ಎರ್ರೆಗ್ ಮಡ್ಡಿ, ಅರ್ಕಂಜಿ ಕೊರ್ದು, ಬಯಿಪನೆಡ್ ಪಜಿರ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್, ತಿನ್ಪಾದ್ ನುಗ ನಾಯೆರ್ ಪತೊಂದು, ಎರ್ರೆನ್ ದೇರೊಂದು ಕಂಡೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಎರ್ರೆನ್ ಜತೆಟುಂತಾದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿಕೊಂಜೆನ್ ಪುಣಕೆದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನುಗದೀದ್, ನುಗೊತ ಗುಂಡಲೊಗು ಪಿರಿ ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ನ್, ಎರ್ರೆನ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಸುತ್ತದು ನುಗೊಕು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ನುಗೊತ ನಡುಟುಪ್ಪಿ ಪಾಂದಲೊದ ಕೊಂಡಿಗ್, ನಾಯೆರ್ದ ಮೂಕಲಿನ್ ಕೋಪುವೆರ್. ಎಡತ್ತ ಕೈಟ್ ಪುಡಿ ಪತೊಂದು, ಬಲತ್ತ ಕೈಟ್ ಬಡು ಪತೊಂದು, ಕಂಡ ದಪ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮರತ್ತ ನಾಯೆರ್ದ ಮುನೆ ತರೆದ್ ಪೋವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕರ್ಬೊದ ಪನೊರುನು ಅಯಿಕ್ಕ ಪತ್ತದ್ ಕುಲ್ಲಾದುಪ್ಪುವೆರ್.

ಕಂಡ ದಪ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಕಲೆ. ಸಾಲ್ ಬದಲ್ ಬದಲ್‌ದ್ ಎರ್ರೆನ್ ದೇರೊಡು. ನೆನ್ನ ಪೊರುಕಟ್ಟುನಂದ್ ಪನ್ನೆರ್. ಕಂಡೊಡು ನಾಯೆರ್ ಪೋವಂದಿನ ಜಾಗೆ ಒರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಪೊರಿಯಾನಗ ಮಣ್ಣ್ ಪೂರ ಪೊಡಿಯಾಪುಂಡು.

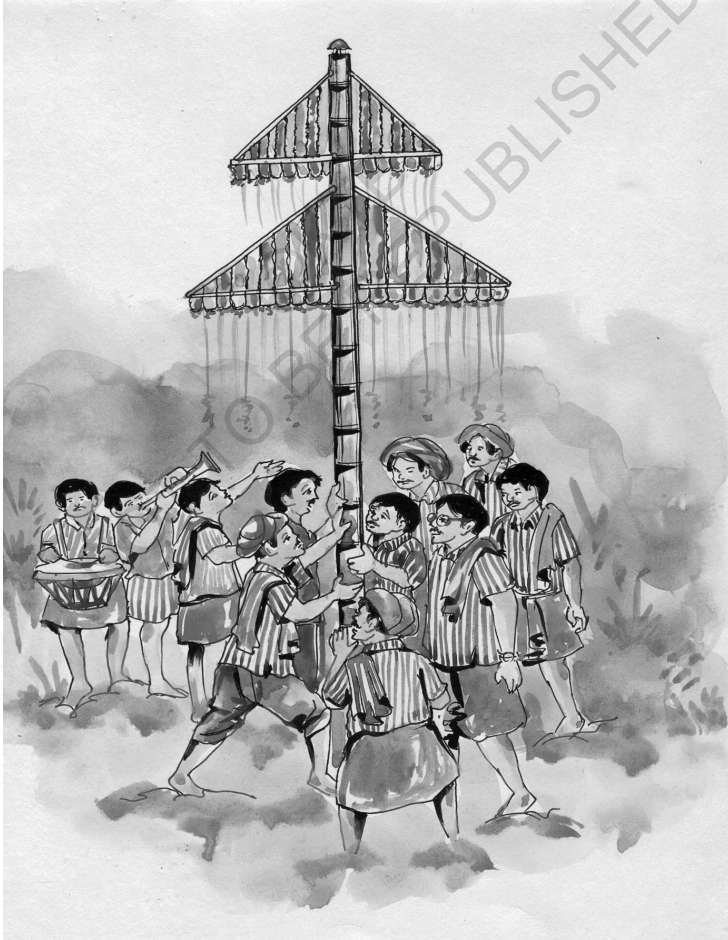
ಕಂಡ ದಪ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಕಂಡೊಗು ತಪ್ಪು, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೊನ್ಯ, ಸುಂಟಾಣ್ ಬಿರ್ಕ್‌ವೆರ್. ಕಂಡೊಡು ನಕ್ಕುರು ಇತ್ತಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ನಕ್ಕುರು ಮಣ್ಣೆನ್ ಒಗುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಾಲ್ ದಪ್ಪುನಗ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಗೆತ ಈಟ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಈ ಈಟ್‌ನೆಲ್ ಪೂರಾ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಂದ್ ಪನ್ನೆರ್. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರೊಡ್ಡ್ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಏಪೊಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಕಂಡ ದತ್ತದ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನೀರ್ ಒಂಜೇ ಮಟ್ಟೊಡು ಉಂತ್ಯೆರೆ ಪಲಾಯಿ ಮೊಟ್ಟುವೆರ್. ನುಗೊಕು ಕಟ್ಟಿನ ಪಲಾಯಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್ ಅಂಚಿ-ಇಂಚಿ ದೀದ್ ಉಂತೊಂದು, ಉರಲ್ ಪಾಡೊಂದು ಕಂಡ ಮೊಟ್ಟುದ್, ಏರ್ ತಗ್ಗನ್ ಸಮಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉರಲ್ ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್‌ದ ಪದೊಕುಲು. “ಕುಮೇರಡ್ಕದ ಕುಡುವೋ..... ಕಾಳಗ್..... ಕಾಯೇರಡ್ಕದ ಬುಡುವೋ..... ಬೊಳ್ಳಗ್.....” ಇಂಚಿನ ದಿಂಜ ಉರಲ್ ಪದೊಕುಲು ಬೆನ್ನಿದಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡಿಪ್ಪುವ. ಇಡೆಗ್ ಕಂಡ ದಪ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಂಡ್.

ನನ ನೇಜಿ ನಡ್ಪುನ ಬೇಲೆ. ಏಣೆಲ್‌ಡ್ ನೇಜಿ ನಡ್ಪುನನೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಳಕೆಡ್ ಬಿತ್ತುನನೇ ಜಾಸ್ತಿ. ನೇಜಿ ಪಾಡ್ಯರೆ ಪುರುಸೊತ್ತಾವಂದಿನಕುಲು ಬಾರ್ ಮುಂಗೆ ಬರ್ಪಾದ್ ಬಿತ್ತವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕಂಡೊದ ನೀರ್ ಆಜಾದ್ ಬಿತ್ತನ್ ಗೊಬ್ಬರದೊಟ್ಟುಗು ಬಿರಾದ್ ಪುಂಡಿಬಿತ್ತ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಬಿತ್ತದ ಬಾರ್‌ಡಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಿದೆ ಉಂಡು. ಅತಿಕರಾಯಿ, ಜೀರ್‌ಸಾಲೆ, ಗಂದಸಾಲೆ, ಜೇಬಿ ಉಂದು ಪೂರಾ ದುಂಬುದ ಎಡ್ಡೆ ಬಿದೆಕುಲು. ನೇಜಿ ದಪ್ಪುನಗ ಪಾಡ್ಪನ, ಕಬಿತ ಪನ್ನೆರ್. ನೇಜಿ ನಡ್ಕಗ ಓಬೇಲೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ನೇಜಿ ನಡ್ಪಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡೊದ ಕೆಯಿಕ್ ದಿಟ್ಟಿ ತಾಗಂದಿಲೆಕ್ಕ ನಡುಟೊಂಜಿ ಕಾಯೆರ್‌ಗೆಲ್ಲೆನ ಕಾಪು ಕುತ್ತುವೆರ್.

ಕಂಡೊಡು ನೀರ್ ಏಪೊಲಾ ಆಜ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನೀರ್ ದಿನೊಲ ಬುಡ್ಡು, ಕಟ್ಟೊಂದು ಉಪ್ಪೊಡು. ನಡ್ಕ ನೇಜಿ ಬುಳೆವೊಂದು ಕೆಯಿ ಆಪುಂಡು. ಕೆಯಿಕ್ ಪೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುಂಡು. ಒಂತೆ ದಿನೊಟು ಬಾರ್‌ದ ಕುರಲ್ ಪೂವುತೊಟ್ಟಿಗೆನೇ, ಪೊಟ್ಟೆಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಬಪುಂಡು. ಅಯಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂ ಉದುರುದು, ಬಾರ್‌ಡ್ ಪೇರ್ ದಿಂಜಿದ್, ಬಲಿಕೆ ಆದ್, ಬುಳೆದ್ ಬಾರ್ ಪರ್ಂದ್‌ದ್ ಕುರಲ್ ತೂಂಕುಂಡು. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಪುರಿ ಬೂರ್ಪು ಕೆಯಿಕ್, ಬಾರ್‌ಗ್ ಉಪದ್ರ ಮಲ್ಪುವ. ಅಯಿಕ್ ಕೆಲವೆರ್ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಮರ್ದ್ ಬುಡ್ಡೆರ್. ಅವು ಸರಿಯತ್ತ. ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಮರ್ದ್ ಬುಡ್ಡು ಬುಳೆಯಿನ ಬಾರ್, ಉನ್ನುನಕುಲೆಗ್ ವಿಷಾಹಾರ ಆಪುಂಡು. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಕಂಡೊಡಿತ್ತಿನ ನಕ್ಕುರು, ಗುಲ್ಲ, ನರ್ತೆ, ತರು, ಮುಗುಡು, ಮೊರಂಟೆಲು ಅರಿಯಂತ್ರ ಆಪ. ಬಾರ್ ಬುಳೆದಾಪುನನೇ ಕೆಯಿ ಕೊಯಿದ್, ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟೆದ್, ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪಡಿದೀದ್ ಕೆಯಿ ಆಕ್‌ದ್ ಬಾರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬು ಉಜ್ಜೆರ್‌ಡ್ ಬಾರ್ ಎಡ್ಡೆದ್ ಅರಿ ಮಲ್ತೆದೆರ್. ಬಾರ್ ಎಡ್ಡೆದ್, ತಡ್ಡೆದ್ ಪುಡೆಪ್ಪುನಗ, ಉಮಿ, ತೌಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಉಮಿ ಸೂ ಪೊತ್ತವರೆಗ್ ಆಪುಂಡು. ತೌಡು ಎರ್ರೆಗ್ ಮಡ್ಡಿಗ್ ಆಪುಂಡು.

ಜಾರ್ಡೆ ತಿಂಗೊಲುಡು ಏಣೆಲ್‌ದ ಬುಳೆ ಮುಗಿಪುಂಡು. ಬುಳೆ ಕೊಯಿದಾದ್ ಕಂಡೊಡಿತ್ತಿ ಒಡ್ಡು ನರಿತ್‌ದ್, ಪಿರ ಕಂಡ ದತ್ತೆದ್ ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆಕ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸುದೆ, ತೋಡುಗು ಕಟ್ಟ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅತ್ತಂಡ ಕೆದು, ಗುವೆಲ್ ನೀರ್ ಮೊಗತ್ತೆದ್ ಮಲ್ಪುನ ಬುಳೆನೇ ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆ. ಪರತೊಂದು ಬರ್ಪಿ ನೀರ್ ಇಜ್ಯಾಂಡ ಪನೆ ಕೂಟುದು ಅತ್ತಂಡ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಪಾಡ್ಡ್ ಈ ಬುಳೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಕಂಡ ದತ್ತೆದ್ ಪಲಾಯಿ

ಮೊಟ್ಟುರು ಕಂಡ ಬಿತ್ತುನೆಕ್ ದುಂಬು 'ಕಂಡೊದ ಕೋರಿ' ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಕಂಡ ಕೋರುನೆ' ಪಂಡ ಕಂಡೊದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಪುನೇಂದ್ ಅರ್ತೊ. ಕಂಡೊದ ಕೋರಿದಾನಿ ಊರುದ ಗುತ್ತ, ಬೂಡು ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಮಾನಾದಿಗದ ಇಲ್ಲದೆದುರುಡುತ್ತಿನ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಕಂಡೊಲೆಗ್ 'ಪೂಕರೆ' ಪಾಡುನಂದ್ ಉಂಡು. 'ಪೂಕರೆ' ಪಾಡುನಾನಿ ಮರತ ಕೆಲಸದಕುಲು ಬತ್ತದ್, ಉದ್ದೊದ ಒಂಜಿ ಕಂಗ್ನ್ ಕಡ್ತದ್, ಅಯಿತ ಕೊಡಿತ ತುಂಡುಡು ಒಟ್ಟೆ ದೆತ್ತದ್, ಆ ಒಟ್ಟೆಲೆಡ್ ಬೆದ್‌ರಾದ ತುಂಡು, ತಲಕೆ ಜೋಡಿಪುವೆರ್. ಈ ತಲಕೆಗ್ ಸುತ್ತ ಪೂತ ಮಾಲೆ ಪೊದಿದ್ ಅಯಿತ ಸಿಂಗಾರೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಪೂಕರೆಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಕಂಡ ಕೋರುದಾಯಿನರಾತ್ರ, ಕಂಡೊದ ಸುತ್ತ, ಪುನ ಪೂಜಿದ್, ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣೊದ ಬರೆ

ಒಯಿತ್‌ದ್ ಪುನಿಕ್ ಕೊಲ್ತಿರಿ ಕುತ್ತದ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮನದನಿ ಕಂಡೊದ ಬರಿಟತ್ತಿನ ನಾಗ್ ತಂಬಿಲ ನಡಪುಂಡು. ಪುನಿತ ಸುತ್ತ ಎರುಕೋಲ, ಕುದುರೆಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಅಯಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂಕರೆನ್ ಒಂಜಿ ಬಂಡಿಡ್ ಕಂಡೊದ ನಡುಕು ಜನಮಂದೆ ಬ್ಯಾಂಡ್ ವಾಲಗೊಡು ಒಯಿತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. 'ಪೂಕರೆನ್' ಮಾತೆರ್ಲಾ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡೊದ ನಡುಟು ನಾಟಾದ್ ಬುಡ್ಡೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ 'ಪೂಕರೆದ ಬದಲ್ ಬಾರೆ ಪಾಡುನಾ ಕ್ರಮಾಲ ಉಂಡು. ಬಾಕಿ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಸರೊಳಿದ ಗೆಲ್ಲ ನಡ್ ಬುಡ್ಡೆರ್. ಆನಿ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗುತ್ತ, ಬೂಡುಡ್ ಬಲ್ಮನದ ಉನಸ್ ನಡಪುಂಡು. ಕಂಡದ ಕೋರಿನ್ ಪಾಡ್ವನೊಡು ಭೂಮಿದೇವಿನ ಮದಿಮಂದ್ ಪನ್ನೆರ್. ರಾತ್ರೆ ದೈವೊಲೆಗ್ ವರ್ಸಾದಿದ ಕೋಲಲಾ ಕರಿಪುವೆರ್. ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆಟ್ ಬತ್ತಿ ಬಾರ್ಡ್ ಕರ್ಚಿಗ್ ದೀವೊಂದು ಒರಿನ ಬಾರ್ನ್ 'ಮುಡಿ' ಕಳ್ಪದ್ ಅಟ್ಟೊಡು ಪಾಡ್ವೆರ್.

ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆ ಕೊಯಿನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನೀರಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಡ್ ಕೊಳಕೆದ ಬುಳೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಎಣೆಲು ಕುರಿಂಡ ಕೊಳಕೆ ಪೊತ್ತುಂಡು' ಪನ್ನಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಳಕೆದ ಬುಳೆ ನಿಗಂಟ್‌ದ ಅತ್ತ. ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆನೆ ಸಂತೋಸುದ ಬುಳೆ. ಅಂಚಾದೆ ನೆಕ್ ಸುಗ್ಗಿಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಕೊಳಕೆಗ್ ಬಿತ್ತನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡೊದ ನಡುಟು ಮುಂಡೇವುದ ಗೆಲ್ಲ ನಡ್ವುನ ಕಿರಮ್ಮೊಲಾ ಉಂಡು. ಕಂಡೊದ ನೀರ್ ಆಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ತೋವೊಂಡಾ ಕೊಳಕೆಡ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು.

ಪೊಸ ಪದಕುಲೆನ ಪೊಲಬು

ಬೆನ್ನಿ - ಸಾಗುವಳಿ

ಪಟ್ಟ - ನೀರ್ ಉಂತುನ ಕಂಡ.

ಗುಂಡಲ - ಕರ್ಬೊದ ಕುಂಡಲ

ಪನೊರು - ನಾಯೆರ್ದ ಕೊಡಿಕ್ಕ ಬೊಟ್ಟುನ ಕರ್ಬೊದ ಸಾಧನ

ಬಲಿಕೆ - ಗಟ್ಟಿ

ಬಾಕ್ಯಾರ್ - ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಎದುರುಡಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಕಂಡ

ಬಲ್ಮನ - ಉಪಚಾರೊ

ಬಯಿಪನೆ - ಗೋದಲೆ

ಪತ್ತ್ - ಆಣಿ
ಕಾಪು - ಕಾಪುನೆ
ಅರಿಯಂತ್ರ - ನಾಶ
ಈಟ್ - ಗೊಬ್ಬರ
ಕುರಲ್ - ತೆನೆ

ಓದುದು ತೆರಿಲೆ

ಪತ್ತನಾಜೆ - ಬೇಸ್ಯ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪತ್ತನೇ ದಿನ
ಮಡ್ಡಿ - ತಪ್ಪು, ತೌಡು, ಪುಂಡಿ ಬಿರಾದ್ ಬೆಯಿಪಯಿನ ಎರ್ದೆ ತಿನಸ್
ಪೊರಿ - ಕಂಡ ದಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ
ಪನೆ - ಗುವೆಲ್ಡ್ಡ್ ಅತ್ತಂಡ ಕೆರೆಡ್ಡ್ ನೀರ್ ಒಡ್ಡಾವುನ ಒಂಜಿ ಸಾಧನ
ಮುಡಿ - ಅರಿ ಬಾರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪರೆ ಬೈಯಿಟ್ ಕಟ್ಟುನ ಕಟ್ಟ್
ಮೂಕಳಿ - ನಾಯೆರ್‌ದ ಕೋಲು
ಕೋಪು - ತಿಕ್ಕಾವುನಿ
ಒಗು ಮಲ್ಪುನಿ - ನುಸುಲು ಮಲ್ಪುನು

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಚಿಟ್‌ಕೊಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ದೆ

1. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿದ ಮೂಜಿ ಬುಳಿತ ಪುದರೆಂಚೆ?
2. ಪಟ್ಟ ಪಂಡ ಎಂಚಿನೆ?
3. ವಾ ಕಂಡೊನು ಮಜಲ್ ಕಂಡೊಂದು ಪನ್ನೆರ್?
4. ಪತ್ತನಾಜೆ ಏಪ ಬಪುಂಡು?
5. ನಾಗತಂಬಿಲ ಓಲು ನಡಪುಂಡು?
6. ಉರಲ್ ಪಂಡ ದಾದ?
7. ಕಂಡದ ಕೋರಿನ ಪಾಡ್ಡನೊಡು ಎಂಚ ಪನ್ನೆರ್?

II ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ಲೆ

1. ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳಿತ ಬೇತೆ ಬೇರೆ ಕಿರಮೊಕುಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಪಿರಾಕ್ದ ಬಾರ್ದ ಬಿದೆಕ್ಲೆನ ನಾಲ್ ಪುದರ್ ಬರೆಲೆ.
3. ಬಾರೆ ಪಾಡುನ ಪಂಡ ದಾದ?
4. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮೊನು ವಿವರಿಪುಲೆ
5. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಪಂಡ ಎಂಚಿನವು?
6. ಪೂಕರೆ ಪಾಡುನ ಕಿರಮೊನು ಬರೆಲೆ.
7. ಕಂಡದ ಕೋರಿದಾನಿ ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತಂದೆ ಎಂಚಿನ ಉಚ್ಚಯೊಲು ನಡಪುವ?
8. “ತಗ್ಗಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ” – ಈ ಗಾದೆನ್ ವಿವರಿಪುಲೆ.
9. ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಬಳಕೆಡ್ ಉಂಡಾಪುನ ತೊಂದರೆ ದಾದ?
10. ಕಾಪು ಕುತ್ತುನೆ ಪಂಡ ದಾದ? ವಿವರಿಪುಲೆ.

III ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿ ಜಾಗೆನ್ ಆವರಣದುಲಯಿಡಿತ್ತಿ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪದ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ದಿಂಜಾಲೆ

1. ಅತಿಕರಾಯಿ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ಬಾರ್ದ _____
(ಬಿದೆ, ಮರ, ಮೀನ್)
2. ಬರ್ಸೊದ ನೀರ್ಡೇ ಬುಳೆ ಬುಳೆಪಾವುನ ಕಂಡೊಗು _____ ಪನ್ನೆರ್.
(ಮಜಲ್, ಬಾನಬೊಟ್ಟು, ಏಣೆಲು)
3. ಬಾರ್ಡ್ _____ ದಿಂಜನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಲಿಕೆ ಆದ್ ಪಂದ್‌ಂಡ್.
(ನೀರ್, ಪೇರ್, ಗಂಜಿ)
4. ಪನೊರುಗು ಬೊಟ್ಟುನ ಆಣೆಗ್ _____ ಪನ್ನೆರ್.
(ಪತ್ತ, ಮುನೆ, ಕೊಂಡಿ)
5. ಪೂಕರೆದ ಬದಲ್ _____ ಪಾಡುನ ಕಿರಮೊಲ ಉಂಡು
(ಬಾರೆ, ಕಂಗ್, ತಾರೆ)

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಕೂಟಿಗು ಸೇರಂದಿ ಪದೊನು ದೆತ್ತೊದ್ ಬರಲೆ

1. ಏಣೆಲು, ಮಜಲ್, ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಳಕೆ
2. ಮಡ್ಡಿ, ಅರ್ಕಂಜಿ, ತೆಲ, ಚಾ
3. ನುಗ, ನಾಯೆರ್, ಪಿಕ್ಕಾಸ್, ಪಲಾಯಿ
4. ಪಾಡ್ಡನ, ಓಬೇಲೆ, ಭಜನೆ, ಉರಲ್
5. ನಕ್ಕುರು, ಗುಲ್ಲ, ಭೂತಾಯಿ, ನರ್ತೆ

II ಮುಲ್ವ ಕೊರ್ದಿನ ಉದಾರ್ಮೆನ್ ತೂವೊಂದು ಗಾದೆಲೆನ್ ಭರ್ತಿ ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಉದಾರ್ಮೆ: ತಗ್ಗಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಳೆ, ಬಗ್ಗಿನಾಯಗ್ ಮಾನಾದಿಗದ ಬಿಲೆ.

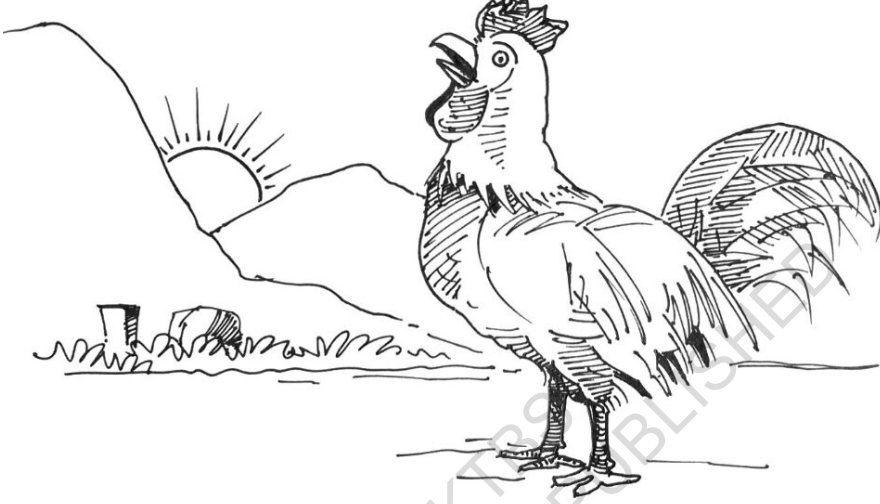
1. ಏಣೆಲ್ ಬುಳೆಕ್ ಬೊಲ್ಲದ ಪೋಡಿಗಿ, ಕೊಳಕೆದ ಬುಳೆಕ್ _____
2. ಪೇರ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯಗ್ _____ ದಾಯೆ.
3. ನಲಿಪರೆ ತೆರಿಯಂದ್‌ನಾಯೆ _____ ಡೊಂಕು ಪಂಡೆಗೆ
4. ಕಕ್ಕೆಗ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು _____

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಓಬೇಲೆ, ಉರಲ್ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುಲೆ.
2. “ಸಾವಯವ ಬೊಕ್ಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ” – ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುಲೆ.
3. “ನಕ್ಕುರು ಬೆನ್ನಿದಾಯನ ಇಷ್ಟೆ” ಎಂಚ? ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಲೆ.

* * * * *

ತುಳುವ ತಮೆರಿ

ಇರ್ಲ್ ಕರಿದಾಲ ಬೊಲ್ಪು ಬೆಲಗ್ಂಡ್ ಕೋರಿ ಕೋಕೋ ಕಿಲೆತ್ಂಡ್
ಪೋರ್ಲು ದೇವೆರ್ ನೇಸರುದಿಪನ ತುಳುವ ತಮೆರ್ನ್ ಮದಿತ್ಂಡ್ || ಪಲ್ಲ ||

ಕಡಲ್ ಪಡ್ಡಯಿ ಗಟ್ಟಮುಡಯಿಲ ತೆಂಕ್ ಬಡಕಯಿ ತುದೆಕುಲು |
ತುಳುವೆ ಕೊಂಕಣಿ ಕನಡೆ ಜಯಿನೆ ಮರಾಟಿ ಮಾತೆರ್ ಮಾನಿಲು |
ಪಿರವುಡಾವಡ್ ಇನಿಕ್ಲಾವಡ್ ಪರಪು ನೆತ್ತೆರ್ ಒಂಜೆನೇ |
ಯಾನ್ ನಿನ್ನಯೆ ಈಲ ಎನ್ನಯೆ ಪಣ್ಣಿ ಪಾತೆರದಂಚೆನೇ ||

ಬರವು ಬದ್‌ಕದ ವಾನಿ ಮಾನಿನ ಬಾಗೊಗಿತ್ತಜಿ ಸತ್ಯನೇ |
'ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ ಇರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ' ಪಣ್ಣಿ ಪಾತೆರದಂಚೆನೇ |
ಬೋರ್ಲು ಎರು ಕೈಕಂಜಿ ಕೋರಿಲು ಕಾಡ್‌ಕಂಡೊದ ಬುಲೆಸಲೆ |
ಬೀರ ಪಾರ್ದನ ಪಾರಿ ಪಣ್ಣಿನ ನೇಮನೆಚ್ಚಿದ ಗೇನನೇ ||

ಎರೆನಪ್ಪಣೆ ಪಂಡಿಬೇಲೆಲ ಪಾಡಿ ನುಪ್ಪುದ ಕುಚ್ಚನ ।
ಎಂಕ್ ಎನ್ನವು ಓಲು ಏರೆಡ! ಮಲ್ಪರಿತ್ತಜಿ ಎನ್ನಿನ ।
ಎರ್ ಬೆಂದೆರ ಏತ್ ಸೊಂದೈರ ಒರಿತೆರೇರೀ ತಮರಿನ್? ।
ಸತ್ಯೊಗಾಂಡಲ ಗೆಂದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್ ನಂಕ್ ನಮ್ಮವೆ ಉಸುಲುನು ॥

ಓಲೆ ಉಪ್ಪುನ ಇತ್ತೊಂದೀ ಬಲ 'ಸತ್ಯ' ಕಾಪಡ್ ತುಳುವನ್ ।
ಬುಲೆಪಿ ರಾಪುಗು ರಟ್ತ್ ಪೋವಂದೆ ಮಣ್ಣಕಮ್ಮೆನ ಕಾತೊನು ।
ಪೆದ್ದಿಯಪ್ಪೆನ್ ಪುಟ್ಟಿಯೂರ್ನ್ ಮದಪಡೇಪಲ ತೆರಿಯೊನು ।
ಉಡಲ್ ತುಳುತವು ನಡಕೆ ತುಳುವವು ಭಾರತೀಯತೆನೆನ್ನವು ॥

— ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಪೊಸ ಪದಕುಲೆನ ಪೊಲಬು

ತಮರಿ - ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ
ಮಾನಿ - ಮನುಷ್ಯ
ವಾನಿ - ಸರಸ್ವತಿ
ಪಾರಿ - ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ, ಮದಿಪು
ಬೀರ - ಪುಗರ್ತೆ
ಕುಚ್ಚನ - ನಿಂದನೆ
ಗೇನ - ಜ್ಞಾನ, ತೆರಿಪು
ಮದಿಪು - ಎಡ್ಡೆಪು
ಉಸುಲು - ಉಸುರು

ಕಣಿತೆದ ತಿಲ್

ಈ ಕಬಿತೆ ಸುರುಕು ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ನೇಸರ್ ಮೂಡೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಾದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಗಟ್ಟಿದ ಮಿತ್ತೆರ್ಡ್ ಸೂರೈ ಉದಿತ್‌ದ ಬರ್‌ಪುನ ಅಂಚೆನೆ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಕಂತುನ ತೂಯರೆಗ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು. ಈ

ನಾಡ್‌ಡ್ ನಿಲೆ ಆದಿಪ್ಪಿನಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲಾದಿತ್ತಂಡಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಲಾದಿತ್ತಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆಡ ಬೇದಬಾವೊ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳುವೆರ್‌ಂದೇ ಎನ್ನೊನುವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಮಲ್ಲ ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ನಾಡತ್ತ್. ಆಂಡ ಮೂಲು ಬಂಜಿಗಾದ್ ನಟ್ಟುನಕುಲು ಇಜ್ಜಿ. ಬರವು ಸರವುದ ಗೇನ ಜನಕುಲೆಗ್ ಕಡಿಮೆ, ಆಂಡ ಬಾಯಿಪಾತೆರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರವುದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಮೂಲ್ ಬೋಡ್ತಿನಾತ್‌ಂಡು. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಒರಿತಿನಕುಲು ಏರೋ. ಅಕುಲು ಮಾನ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ತೆರಿಯಂದಿ ಜನಕುಲೆಡ ಅಕುಲು ಕುಚ್ಚನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಉಪ್ಪೆರ್. ತುಳುವೆ ವೋಲೆ ಉಪ್ಪಡ್ ಅಯನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಅಭಿಮಾನ ದಿಂಜಿದಿತ್ತಂಡ ಅಯನ್ ಸತ್ಯ ಕಾಪುಂಡು. ಆಯನ ಪುದರ್ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಪುಂಡು. ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುವೆ ಯಾನ್ ಭಾರತೀಯೆ ಎಂದು ಎನ್ನೊನುವೆ. ನಮ ದೇಸೊಡು ಉಪ್ಪಿ ಬಹುರೂಪೊನು ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತದೆರ್.

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಮುಲ್ತ ಕೊರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಚಿಟ್‌ಕ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಕೋರಿ ಏಪ ಕಿಲೆತ್‌ಂಡ್ ?
2. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೀಮೆನ್ ತೆರಿಪಲೆ.
3. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿ ಸುದೆಕ್‌ಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ
4. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ವಾ ವಾ ವರ್ಗೊದ ಜನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್?
5. ತುಳುವ ತಮೆರಿ ಈ ಕಬಿತೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಕಬಿ ಏರ್?

II ಮುಲ್ತ ಕೊರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಪು ಜವಾಬು ಬರೆಲೆ.

1. 'ಪಿರವುಡಾವಡ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾವಡ್ ಪರಪು ನೆತ್ತೆರ್ ಒಂಜಿನೇ' - ಈ ವಾಕ್ಯೊನು ವಿವರಿಸಲೆ.
2. 'ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ್ ಇರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ್' ಈ ಪಾತೆರೊದ ಸಾರೊನು ತೆರಿಪಾಲೆ.
3. ಈ ಕಬಿತೆಡ್ ಮಿಷಿ ಕೊರಿನ ಭಾಗ ಒವು? ಕಾರಣ ಕೊರ್ಲೆ.
4. ತುಳುವೆರ್ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕೆಲಸನೊಲೆನ್ ಕಬಿ ಎಂಚ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟದೆರ್?
5. ಭಾರತೀಯರೆನ ಗುಣ ತುಳುವೆರೆಡ ಎಂಚ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು?

III ಮುಲ್ತು ಕೂರಿನ ವಾಕ್ಯೋಲಿನ್ ಓದ್‌ದು ತಿರ್ತ್ತ ಕೂರಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

“ಬೋರ್ಲು ಎರು ಕೈಕಂಜಿ ಕೋರಿಲು ಕಾಡ್‌ಕಂಡೊದ ಬುಲೆಸಲೆ |
ಬೀರ ಪಾರ್ದನ ಪಾರಿ ಪಣ್ಣಿನ ನೆಮನೆಚ್ಚಿದ ಗೇನನೇ ||”

1. ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಸಾಂಕಣೆನೆದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲು ಒವು ಮಾತ?
2. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪುರಪು(ಸಂಸ್ಕೃತಿ)ದ ಗೇನ ಕೊರ್ಪುನ ವಿಷಯೊಲು ಒವು ಮಾತ?

“ಒಲೆ ಉಪ್ಪುಲ ಇತ್ತೊಂದೀ ಬಲ ‘ಸತ್ಯ’ ಕಾಪಡ್ ತುಳುವನ್ |
ಬುಲೆಪಿ ರಾಪುಗು ರಟ್‌ದ್ ಪೋವಂದೆ ಮಣ್ಣ ಕಮ್ಮೆನ ಕಾತೊನು |”

1. ಕಬಿ ಏರೆಡ ಮಣ್ಣ ಕಮ್ಮೆನ ಕಾತೊನೆರೆ ಪನ್ನೆರ್?
2. ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ‘ಸತ್ಯ’ ಪದದ ಅರ್ಥ ದಾದ?
3. ‘ಬುಲೆಪಿ ರಾಪು’ – ಈ ಪಾತೆರ ಎಂಚಿನ ಅರ್ಥ ಪನೊಂದುಂಡು?

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಬುಡ್‌ಪೋಯಿ ಜಾಗೆಡ್ ಸಲಿಯಾಯಿನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ದಿಂಜಾಲೆ.

1. ಮೂಡಯಿ : ಗಟ್ಟಿ : : ಪಡ್ಡಾಯಿ : _____
2. ಕೋರಿ : ಕೆಲೆಪುನಿ : : ಪೆರಡೆ : _____
3. ಆಣ್‌ಪುಚ್ಚೆ : ಕಂಟಪುಚ್ಚೆ : : ಪೊಣ್ಣುಪುಚ್ಚೆ : _____
4. ಇರ್ಲ್ : ರಾತ್ರೆ : : ತಮೆರಿ : _____

1. ಉಂದು ಒಂಜಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಗೀತೆ. ಇಂಚಿನ ದೇಶಭಕ್ತಿಗೀತೆಲೆನ್ ಸಂಪೊಲಿತ್‌ದ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಈ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಸೊರೊನು ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪುಲೆ.
ಕಕ್ಕೆ, ಪೂಂಜೆ, ಸಾಯಿ, ಪುಚ್ಚೆ, ಪೆತ್ತ, ಕಂಜಿ, ಏಡ್, ಕುರಿ, ಪೆರಡೆ
3. ‘ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ ಇರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ’ – ಇಂಚಿತ್ತಿ ನುಡಿಗಟ್ಟಲೆನ್ ಸಂಪೊಲಿಪುಲೆ.

* * * * *

ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್

ಅವು 1917ನೇ ವರ್ಸೊ. ಗಾಂದಿಯೆರ್ ಒರ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಬಾರಿ ಜನ ಸೇರ್ದಿನ ಸಭೆಟ್ ಗಾಂದಿಯೆರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡ್ಲ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುನ ಬಗೆಟ್ ಜನಕುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಶಾನಗ ಒರ್ತಿ 14 ವರ್ಸೊದ ಪೊಣ್ಣುಮಗಳ್ ಎಡ್ಲೆ ತಂಕೊಡು ಗಾಂದಿಯೆರ್ನ ಕೈತಡೆ ಪೋದು ಉಂತ್ಯಲ್. ಗಾಂದಿಯೆರ್ ಬಾರಿ ಅಚ್ಚಿರೊಡು “ಎರಮ್ಮಾ ಬಾಲೆ ಈ? ನಿನ್ನ ಪುದರ್ ಎಂಚ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. “ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಕಮಲಾದೇವಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಈರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಡ್ ಸೇರೊನೊಡು ಪನ್ನಿನ ಆಸೆ ಉಂಡು”

ಪಂಡಲ್ ಆ ಪೊಣ್ಣುಮಗಳ್. ಗಾಂದಿಯೆರ್‌ಗ್ ಕುಸಿಟ್ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಪೊಣ್ಣಿನ ತರೆ ಪೂಜಿದ್ ಪಂಡರ್ “ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿ ಮಗ. ಆಂಡ ಈತ್ ಬೇಗ ಬೊಡ್ಡಿ. ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ನಿನಲ್‌ಲಾ ಈ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರಾವೊನುವೆ”. ಅಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿ ಆಂಡ್.

ವರ್ಸೊಲು ಕರಿದ್ ಪೋಯ್. 1924ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ಎಸ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್‌ರೆನ ಗುರ್ತು ಆಂಡ್. ಆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇವಾದಲ ಸೇರೊಂದು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪಜ್ಜೆ ಪಂಡ ‘ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊ’. ಅವೆಟ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಡುಂದು ಕಮಲಾದೇವಿ ದುಂಬು ಬನ್ನಗ ಗಾಂದಿಯೆರ್ “ಪೊಂಜನಕುಲು ಬರ್ಪುನ ಬೊಡ್ಡಿ”ಂದ್ ಪಂಡರ್. ಆಂಡಲಾ ಆರ್ ಹಟಕಟ್ಟೆದ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಲಾಠಿದ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಜೈಲ್ ಸೇರ್ಯರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ತಂಕೊದ, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಅರ್ತಿಪರ್ತಿ ಮಗಳೇ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ್. ಕುಡ್ಲದ ಮಲ್ಲ ಮನೆತನೊಡು 1903 ಎಪ್ರಿಲ್ 3ದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಮಲಾದೇವಿನ ಅಮ್ಮರ್ ಅನಂತರಾಮ ಧಾರೆಶ್ವರ್. ಅಪಗನೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಬೇಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಅಪ್ಪೆ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ. ಅರೆಗ್‌ಲಾ ಸಮಾಜಸೇವೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಐಸ್‌ರದ ಇಲ್ಲೆಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಾರ್-ಬಾರೆ, ಕಂಗ್-ತಾರೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಬುಳೆವುನ ಕಡಲ ಬರಿತ ಪೊರ್ಲುದ ಜಾಗೆಡ್ ಬಳತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಕಮಲಾದೇವಿ. ಡಾ. ಆನಿಬೆಸೆಂಟೆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತನ ಪೊರ್ತುಗು ಅಪ್ಪೆ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಪತ್ತವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೊದ ಕಮಲಾದೇವಿನ್ ಅರೆನಡೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದಿತ್ತರ್. “ಎನ್ನ ಮಗಳೆಗ್‌ಲಾ ಈರೆನಂಚನೆ ದೇಸೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟೆದ್‌ಂದ್, ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಲೆ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತರ್. ಅಂಚನೇ ಆನಿಬೆಸೆಂಟೆರ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಆಸೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತದಿತ್ತರ್.

ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಕಂಡನಿನ್ ಕರಿವೊನ್ನ ಕಮಲಾದೇವಿ ಕುಡ್ಲನ್ ಬುಡ್ಡು ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕುಡ ಓದು-ಬರವುಗಾದ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಅರೆಗ್ ಕವಿ ನಾಟಕಕಾರೆ ಹರೀಂದ್ರನಾಥ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆನ ಗುರ್ತು ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನೇ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಇರುವೆರ್‌ಲಾ ದೇಸ-ಪರದೋಸೊಡು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ರಂಗಕಲೆತ ತೆರಿಪು ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ಭಾರತೋಗು ಬತ್ತಿನ ಕಮಲಾದೇವಿ ಮುಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯದ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆವೊನ್ನ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆಜೆರ್. ಬಾರತೋಗು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿನ ಕಾಲೊಡು ನಡತಿನ ದೇಶ ತಿಗಿಪುದ ಕಷ್ಟ ಕಾಲೊಡು ಇಲ್ಲ-ಬಿತ್ತಿಲ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಸಾರ-ಸಾರ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಗತಿದಾಂತಿನ ಪೊಂಜೊವುಲು, ಜೋಕ್ಷೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದಾದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ನ ಕಮಲಾದೇವಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಅಧಿವೇಶನದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್‌ಲಾ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್. ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯ-ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪೂರ್ತುಗು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

1947ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಥಿಯೇಟರ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್‌ದ ಒತ್ತು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್. ಇಡೀ ದೇಸೋಡು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಭಾರತೀಯ ನಾಟ್ಯ ಸಂಘೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಬರೆಯಿನ 'ಡಿಸ್ಕವರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ'ದ ಕಥೆನ್ ನಾಟ್ಯರೂಪೊಡು ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾಯೆರ್. ದಿಲ್ಲಿಡ್ ಸುರುತ 'ಜಾನಪದ ನಾಟಕೋತ್ಸವ'ನ್ ಸಂಘಟನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವತ್ತಂದೆ 'ಥಿಯೇಟರ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ'ನ್ ಕಟ್ಟೆದ್ ಅವೆಟ್ ರಂಗೋಗು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಸ್ತು, ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ತೂಪರಿಕೆಗ್ ದೀಯೆರ್. ಸಿನೆಮಾಡ್‌ಲಾ ಅಬಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ಕಮಲಾದೇವಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಪ್ಪೆಟ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ದ ಒತ್ತು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್‌ಲಾ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್. ತುಳು, ಮಲೆಯಾಳ, ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತ ಬಾಸೆಲೆನ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಕಮಲಾದೇವಿ 1958ಡ್ ಏಷ್ಯಾ ನಾಟ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಕಟ್ಟೆರ್.

ಸೇವಾದಳೊತ ಕಜ್ಜೊಲು, ಪ್ರವಾಸೊದ ಅನುಭವೊಲು, ರಂಗಕಲೆ, ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ತಿತಿಗತಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತ ಸಂಗತಿಲೆನ ಬಗೆಟ್, ಕಮಲಾದೇವಿ ಮಸ್ತ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. 'ಅವೇಕನಿಂಗ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ವಿಮೆನ್', 'ಜಪಾನ್ ಇಟ್ಸ್ ವೀಕ್‌ನೆಸ್ ಆಂಡ್ ಸ್ಟ್ರೆಂತ್', 'ಇನ್ ವಾರ್ ಟೋರ್ನ್ ಚೈನಾ', 'ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಸೊಸೈಟಿ', 'ಇಂಡಿಯನ್ ವಿಮೆನ್ಸ್ ಬ್ಯಾಟಲ್ ಫಾರ್ ಫ್ರೀಡಮ್', 'ಹ್ಯಾಂಡಿಕ್ರಾಫ್ಟ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಉಂದು ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು.

ಆರೆನ ಈ ಮಾತಾ ಸಾದನೆಲೆಗ್ ಸಂದ್‌ನ ಮಾನಾದಿಗೆ-ಸಮ್ಮಾನೊಲೆಗ್ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. 1955ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರೊದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ, 1970ಟ್ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ 'ದೇಶಿಕೋತ್ತಮ' ಮಾನಾದಿಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಬೆಂದಿನೆತ ನೆಂಪುಗು 1972ಟ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರೊದ ತಾಮ್ರಪತ್ರ, 1972ಟ್ ರೆಮಾನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆ ಇನಾಮು, ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಮಾನಾದಿಗೆ, 1986ಟ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರೊದ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ, 1986ಟ್ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯೊದ 'ಕಲಾಸರಸ್ವತಿ' ಇನಾಮು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತ ಮಾನಾದಿಗೆಲು ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ಸಂದ್‌ದಾಂಡ್.

ಈತ್ ಮಾತ ಸಾದನೆಲೆನ್ ಮಲ್ತಾದ್, ಲೋಕೊದ ಅವೇತೋ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮುಗಿಯಂದಿ ಉಮೇದ್‌ದ ಸೆಲೆಯಾದಿತ್ತಿನ ಕಮಲಾದೇವಿ, 1988 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 29ಗು ಈ ಲೋಕೊನು ಬುಡ್ಡು ಪರಲೋಕ ಸಂದಿಯೆರ್. ಇನಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ನಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಾದನೆಲು ನಮ್ಮ ಎದುರುಡು ಆರೆನ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾವುನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಉಂತುದುಲ್ಲ.

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಪೊಲಬು

- ತಂಕ - ದೈರ್ಯ
- ಐಸರ್ - ಸಂಪೊತ್ತು
- ಒತ್ತುಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ - ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆ
- ತೂಪರಿಕೆ - ಪ್ರದರ್ಶನ
- ಮದಿಪು - ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಚಿಟ್‌ಕಾಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಕುಡ್ಲಡ್ ಗಾಂದಿಯೆರೆನ ಕೈತಡೆ ಪೋಯಿನ ಪೊಣ್ಣೊ ಮಗಳ್ ಏರ್?
2. ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರೆಂದ್ ಪೋಯಿನ ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ಗಾಂದಿಯೆರ್ ದಾದ ಪಂಡೆರ್?
3. ಕಮಲಾದೇವಿ ಏಪ ಪುಟ್ಟೆರ್?

4. ಕಮಲಾದೇವಿಯೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಏರ್?
5. ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿ ಬಾಸೆಲು ಒವು?
6. ಕಮಲಾದೇವಿಯೆರೆನ ಕಂಡನಿ ಏರ್?

II ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾನಾದಿಗಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.
2. ಕಮಲಾದೇವಿನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಗಾಂದಿಯೆರೆಗ್ ದಾಯೆಗ್ ಕುಸಿ ಆಂಡ್?
3. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಅನಿಬೆಸೆಂಟೆರೆಡ್ ದಾದಂದ್ ಕೇನೊಂಡೆರ್?
4. ಕಮಲಾದೇವಿ ಪಾಪದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಚ ಬೆರಿಸಾಯ ಆಯೆರ್?
5. ಕಮಲಾದೇವಿಯೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಾದನೆಲು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಂಡೇ? ದಾಯೆಗ್?

III ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ತಿರ್ ಕೊರ್ತಿನ ಉತ್ತರೊಡ್ಡು ಅಜತ್‌ದ್ ದಿಂಜಾಲೆ.

(ಎನ್. ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್, ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆ, ಕಲಾಸರಸ್ವತಿ)

1. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪಜ್ಜೆ ಪಂಡ _____
2. 1924ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕಮಲಾದೇವಿಗ್ ಸೇವಾದಲತ _____ ರೆನ ಗುರ್ತ ಆಂಡ್.
3. ಕಮಲಾದೇವಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯೊದ _____ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಯೆರ್.
4. ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ-ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪೂರ್ತುಗು ಕಮಲಾದೇವಿ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ _____ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

IV ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಏರ್ ಏರೆಗ್ ಪಂಡೆರ್.

1. “ಎಂಕ್‌ಲಾ ಇರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಡ್ ಸೇರೊನೊಡು ಪನ್ನಿನ ಆಸೆ ಉಂಡು.”
2. “ಪೂಂಜನಕ್‌ಲ್ ಬರ್ಪುನ ಬೊಡ್ಡಿ.”
3. “ಎನ್ನ ಮಗಳೆಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟಡ್‌ಂದ್ ಆಸೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುಲೆ.”

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯೊಡು ಈ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರಲೆ

1. ಪಾತೆರಕತೆ
2. ಉಮೇದ್
3. ಮದಿಪು
4. ಪೊಲಬು

II ವಾಕ್ಯೊನು ಸರಿ ಮಲ್ತಾದ್ ಬರಲೆ

1. ಕಣ್ಣ್ ಗಾಂದಿಯೆರೆನ ಬತ್ತಂಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಕುಸಿಟ್
2. ಉಮೇದ್ ಆರೆಗಲಾ ಸಮಾಜಸೇವೆಡ್ ಇತ್ತಂಡ್ ಎಡ್ಡೆ
3. ಸಾಲೆನ್ ನಾಟಕ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
4. ನಾಟ್ಯ ಅಲ್ಲಲ್ ಕಟ್ಟೆರ್ ಸಂಘೋಲೆನ್ ಭಾರತೀಯ

III ಈ ಪದೊಕ್ಲೆನ ಸಮ್ಮಂದೊದ ಬೇತೆ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರಲೆ.

ಉದಾಹರಣೆ : ಕಂಡ - ನೇಜಿ, ಕೆಯಿ, ಬಾರ್, ಬಿತ್, ನೀರ್, ಪುಣಿ, ನೊಗ,
ನಾಯೆರ್, ಪಲಾಯಿ, ಉರಲ್, ಕಬಿತೆ

1. ತೊಟ
2. ಸಾಲೆ
3. ನಾಟಕ

IV ಈ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಕರಿಪೋಯಿ ಕಾಲೊಡು ಬರಲೆ

1. ಪಕ್ಕಿ ಕುಕ್ಕುನು ತಿಂದೊಂದುಂಡು
2. ಶ್ಯಾಮಲ ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಪೋವೊಂದುಲ್ಲಲ್
3. ಜೋಕುಲು ಶಾಲೆಗ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್
4. ಕಂಡೊಡು ನೇಜಿ ನಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್

V ಸಹ ಸಮ್ಮಂದೊದ ಪದಕ್ಲೆನ್ ಬರೆಲೆ.

1. ಹ್ಯಾಂಡಿಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ : ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ : :
ಡಿಸ್ಕವರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ : _____
2. ಕಜ್ಜ : ಕೆಲಸ : : ತೂಪರಿಕೆ : _____
3. ಇನಿ : ಎಲ್ಲೆ : : ಕೋಡೆ : _____
4. ಬೈಪಣೆ : ಕಿದೆ : : ಜಗಲಿ : _____

VI ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಅಜತ್ತಾದ್ ಬರೆಲೆ.

(ಗೊಬ್ಬೆರ್, ಪೋಂಡು, ಕೊಯ್ಯಲ್, ಪೋಯೆ)

1. ವನಿತ ಸಂಪಿಗೆ ಪೂ _____
2. ಅರಸು ಬಾಲೆಲು ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಡು ಚೆಂಡ್ _____
3. ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಆಯನ ಜೋಸ್ತಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೇಂಟೆಗ್ _____
4. ಪಟಾಕಿದ ಸಬ್ಬ ಕೇಂಡಿನ ಪಕ್ಕಿ ರಾದ್ _____

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಸಾಲೆದ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡ್ಡು ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಓದುಲೆ.
2. ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಪೊಂಜವುನಕ್ಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಓದುದು ತೆರಿಲೆ.

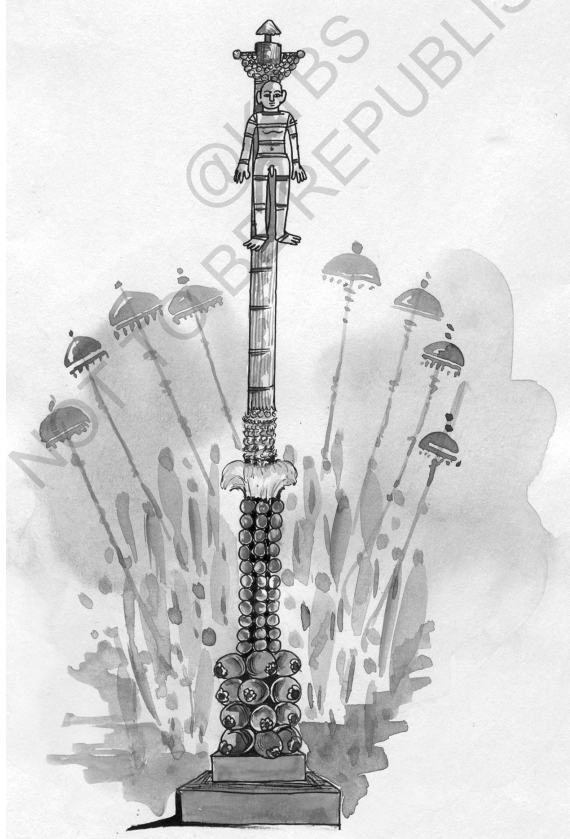
* * * * *

ನಮ್ಮ ಊರುದ ಆಯನೊ

ಎಂಕ್ಲೆ ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲೆನೆ ಬಲೆಯೆ ಪೋಯಿಯೆ ಪೋಯಿಯೆ ।
ಬಾರಿ ಉಚ್ಚಯ ಏತ್ ಗದ್ದಲ ಪೋರ್ಲುಂದಂಕದ ಆಯನೊಯೆ ॥

ಸೇಡಿ ಸಾರ್ದೆರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಸುಣ್ಣ ಬಳೆತೆರ್ ಸಾನೊಗು ।
ಗುತ್ತುಗುತ್ತುಗು ಮಾನಿಡೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ತೆರೆಲ್ಲೆದ ನೇಮೊಗು ॥

ಕೈಲ್ ಬಾರೆದ ಕುಕ್ಕುತಪ್ಪುದ ತಳಿರ್ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿದೆರ್ |
ಗತ್ತ ಗತ್ತದ ಸಾದಿಸಾದಿಡ್ ಸಾಲ್ ಚಪ್ಪರ ಪಾಡ್ಡೆರ್ ||

ಬೊಂಡ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತೌತೆ ಕೆಂಬುಡೆ ಪಂದ್ ಪಲೊಕುಲು ದಿಂಜಿದಿ |
ಪೂಲ ಪಿಂಗರ ಮುಡಿತ್ ಸಿಂಗರ ಮಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಮರವರಲ್ದಂಡ್ ||

ಮಲ್ಲ ಕಂಡೊಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಗಡಿಟೇ ದರಿಲ ದೊಂಪಲ ಪಾಡ್ಡೆರ್ |
ಜನೊಲ ಬಪುಂಡು ಸಬೆಲ ಸೇರುಂಡು ಎಲ್ಲೆ ಪುಣ್ಣಮೆಗೊಲಸರಿ ||

ಕುಕ್ಕು ಪೆಲಕಯಿ ಮುಸುಂಬಿ ಚಿತ್ತುಲಿ ಚಿಕ್ಕು ಪರೆಂಗಿಪೆಲಕಯಿ |
ಚೀಪೆ ಕಂಬುದ ತಂಪು ಪೇರ್ಲ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬಚ್ಚಂಗಯಿ ||

ಲಾಡ್ ಜಿಲೇಬಿ ಹಲುವ ಮೀರಯಿ ಕಡ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿಸ್ ಕುರ್ಲರಿ |
ಅಪ್ಪ ಸುಕುನುಂಡೆ ಸೇಮೆ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬಜಿಲ್ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಚಂಬುರಿ ||

ಕದಿನ ಗರ್ನಲ್ ಪಗೆಲ್‌ಬತ್ತಿಲು ವಾವಾ ನಮುನೆದ ಮರ್ದುಲು |
ಬ್ಯಾಂಡ್ ಬಿಗಿಲುಲು ಕೊಂಬು ಬಾಂಕೆಲು ಸಂಕ ಜಾಗಟೆ ವಾದ್ಯೊಲು ||

ದೊಂದಿಜೇಟಿಗೆ ತುಡರ್ ತಿಬಿಲ್ಯೊಲು ನಂದಾದೀಪದ ಬೊಲ್ಪುಲು |
ಜಿಗ್ ಜಿಗನ್ನುಂಡ್ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಎಲೆಟ್ ಲೈಟ್‌ದ ದೀಪೊಲು ||

ಉಲಯಿ ಗುಂಡೊಡು ಪಳಪಳನ್ನುಂಡು ಮುಗೊಕ್ಕು ತಲೆವಟ್ಟೊಲು |
ಚವಲ ಕಿರುವಲ್ ಮಣಿಲ ಕಡ್ತಲೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗರ್‌ದಾಯ್ತೊಲು ||

ದುಂಬು ಪಿದಡ್‌ಂಡ್ ಬಸವೆ ಬಾವೊಟೊಲು ಅಸ್‌ರ್ ಕೊಡೆ ಪಲ್ಲೆಂಕಿಲು |
ಆಂಡ್ ಸಾದಗ ಪೋಂಡ್ ಬಿದರ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳುಡೆ ಮಾನೈಚ್ಚಿಲ್ ||

ಅರಿಕೆ ಮತ್ತೆರ್ ಪರಕೆ ಪಾಡ್ಡೆರ್ ಬೂಲ್ಯ ಪುರ್ಸದ ನಟ್ಟೆರ್ |
'ನಂಬುನಾಯಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ವೊ' ದೈವದಭಯಲ ತಿಕ್ಕುಂಡ್ ||

- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಪೊಲಬು

ಉಚ್ಚಯ - ಉತ್ಸವ, ಆಯನೊ
ಸಾರುನೆ - ಪೂಜುನೆ
ಒಲಸರಿ - ದೈವೊದ ಸವಾರಿ
ಕದಿನ - ಬೆಡಿಮರ್ದ್
ದೊಂದಿ - ಜೇಟಿಗೆ
ಮುಗ - ಮುಕವಾದ
ಚವಲ - ಚಾಮರ
ಕಡ್ತಲೆ - ಬೂತೊದ ಕತ್ತಿ
ಪಲ್ಲೆಂಕಿ - ಪಲ್ಲೆಕಿ, ದಂಡಿಗೆ
ಬಿದರ್ಲಿ - ಬಿರುದಾವಳಿ
ಬೂಲ್ಯ - ವೀಳ್
ಮಾನ್ಯೆಚ್ಚಲ್ - ದೈವದ ಪಾತ್ರಿಗ್ ಬರ್ಪಿ ದರ್ಶನ

ಸೇಡಿ - ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣೆ
ಬಳೆತೆರ್ - ಸಾರ್ನೆ ಮಲ್ತೆದರ್
ಚಿತ್ತುಲಿ - ಕಿತ್ತಳೆ ಪಂದ್
ಪಗೆಲ್ ಬತ್ತಿ - ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ಸುಡುಮರ್ದ್
ತಿಬಿಲೆ - ಪಣತೆ
ತಲೆವಟ್ಟ - ತರೆಪದ್ದೆಯಿ
ಕಿರುವಲ್ - ಬೂತೊ ಪತ್ತುನ ಯೆಲ್ಯ ಕತ್ತಿ
ಅಸರ್ ಕೊಡೆ - ತತ್ತ
ಸಾದಗ - ಗೊಬ್ಬು
ಬೊಲ್ಲುಡೆ - ಬೊಲ್ಲು ಕೊಡೆ
ಪುರ್ಸದ - ಪ್ರಸಾದ

ಕಜಿತೆದ ತಿರ್ಲ್

ಊರುದ ದೈವಸ್ಥಾನ, ದೇವಸ್ತಾನೊಲೆಡ್ ವರ್ಸಗೊರ ಉಚ್ಚಯ ನಡಪುಂಡು. ನೆನ್ ಆಯನೊ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಆಯನೊಡ್ ದೈವ-ದೇವರೆನ ಇಸೇಸ ಪೂಜೆ, ಬಲಿ, ನೇಮ, ತೇರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಬತ್ತಿನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಕುಸಿ ಕೊರ್ಪಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ನಡಪುವ. ಬೆಡಿಮರ್ದ್, ಗರ್ನಾಲ್, ಬ್ಯಾಂಡ್‌ವಾಲಗ, ಕದಿನ ಉಚ್ಚಯೊನು ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅಯ್ತ ಜೊತೆಟ್ ಸಂತೆ, ಮಾರಾಟದ ಮಳಿಗೆಲುಲಾ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ಉಪ್ಪುವ. ಜಾತ್ರೆದ ಮಾತಾ ವಿವರಣೆ ಈ ಪದೊಟು ಉಂಡು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಮುಲ್ಕ ಕೊರ್ಪಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ನಮ್ಮ ಊರುದ ಆಯನೊದ ಒಲಸರಿ ಏಪ್?
2. ಸಾಲ್ ಚಪ್ಪರ ಒಲ್ಪ ಪಾಡ್ಲೆರ್?
3. ದೈವದ ಅಭಯ ಎಂಚ ತಿಕ್ಕುಂಡ್?
4. ಕೊಡಿಮರಟ್ ವಾ ವಾ ಪಲೊಕುಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ?
5. ಬೂಲ್ಯ ಪುರ್ಸದ ಎಂಚ ನಟ್ಟಿರ್?

II ಜವಾಬ್ ಕೊರ್ತೆ.

1. ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಕವಿ ವಾ ವಾ ಪಜಿರ್, ಕಾಯಿಕಜಿಪು, ಪಂದ್‌ಲೆ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.
2. ಉರುದ ಆಯನೊಗು ನಮೊ ದಾಯೆಗ್ ಪೋವೊಡು?
3. ಜಾತ್ರದ ಸಂತೆಡ್ ಚೀಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಖಾರದ ಎಂಚೆಂಚಿ ತೆನಸ್‌ಲ್ ತಿಕ್ಕುವ?

ಭಾಷಾಬ್ಯಾಸ

I 'ಬ್ಯಾಂಡ್ ಬಿಗಿಲುಲು' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜೋಡಿ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ.

II ಈ ಪದ್ಯೊನು ಬಾಯಿಪಾಟೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಗೊಡು ಓದ್ಯರೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕ್ಲು ತೂಯಿನ ಆಯನೊನು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ.
2. ಉಂದು ವಾ ಗೊಬ್ಬುದ ಚಿತ್ರೋ?

3. ಮಂಜೊಟ್ಟಿ, ಗಂತ್, ಕರೆ, ನಿಸಾನಿನ್ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ಪುಲೆ.

* * * * *

ನರಿಪುಕತೆ ಪನ್ನ

ಬರ್ಸೊದ ಮುಗಲ್ ಕಬಿದ್ ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ ಆತ್ಂಡ್. ದಿರಿಗೂಟ ಬರ್ಸ ಏತ್ ಪೂರ್ತುಗು ದೊರಿಪುಂಡುಂದು ಪನ್ನರೆ ಸಾದ್ಯಜಿ.

ಕಂಗ್ ತಾರೆಲೆನ ಮಡಲ್ನ್ ನೆಲಮುಟ್ಟ ಬಗ್ಗಾವೊಡುನ್ ಉಮೇದ್ ಗಾಲಿ..... ಇಲ್ಲಗೇ ಬೂರೊಂದುಂಡಾ ಪನ್ನಿ ತೆಡಿಲ್ !

“ಇನಿ ದಾಲಾ ಒರಿಪುಜಿ”..... ಪಂಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಎಕಾಡ್ಡಿಂಚ ಪರೆಂಚೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಜಾವಡಿದ ತಿಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲೊಂದು ಲೀಲಲಾ ಸುಂದರೆಲಾ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

“ಎಂಕ್ ಪೆರ್ಗೆ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲ ಪೊತ್ತುಂಡು”ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿ ಮೊಕ್ಲೆ ಕೈತಲ್ ಅರೊಂದಿತ್ತಿ ತುಡರ್ ಗಾಲಿದ ರವಸೊಗು ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಂಡ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕತ್ತಲೆದ ಪೂರ್ತುಗು ಅಜ್ಜಿನೊಟ್ಟುಗು ಕುಲೊಂದು ಕತೆ ಕೇನುನವು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರ ಕುಸಿತ ಇಸಯೊ.

ಅರೆದೊಂದೇ ದೊರಿಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಬರ್ಸದ ಅಬತಾರೋಗೇ ಅರ್ಧ ಪೋಡಿಡಿನ ಪ್ರೇಮಲಾ ರಾಜುಲಾ ಅಜ್ಜಿನ ಜಕ್ಕಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲೆರ್. ಲೀಲಲಾ, ಸುಂದರೆಲಾ ಮೆಲ್ಲ ಅಡೆಗೇ ಸೇರೈರ್, ಆಂಡ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಬರ್ಸದನೇ ಎತೆ. ಕತೆ ಪನ್ನೆ ಅಜ್ಜಿಂದ್ ಪುರೆಯೊಂದುಪ್ಪಿ ಈ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತೂದು ಒರ ಕೋಪಲಾ ಬತ್ತಂಡ್.

ಅಜ್ಜ:- ಎಂಚಿನ ಮಗ ಏಪಲ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಗೆ. ಈ ಬರ್ಸೋನೊರ ತೂಲೆಗೆ. ನೇಜಿದ ಸೂಡಿ ಪೂರ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಪೊವೊಂದುಂಡಾ ದಾನ್ನ.....

ಪ್ರೇಮ :- ಅಪ್ಪಾ.... ಈ ಬರ್ಸೋಗು ಆ ನೇಜಿದ ಎತೆನೊಂತೆ ಮರಪುಲೆ. ಈರೆನ ಪುಲ್ಕರ್ಲೆನ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನೆ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಏಪನ ಈರ್ ಕತೆ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರನೇ ನಿದಿರೆ ಬರುನಿಯತ್ತೆ?

ಲೀಲ :- ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬರೆ ತುಡರ್‌ಲಾ ತೆಕ್ಕಂಡಜ್ಜಿ. ಈರ್ ಕತೆ ಪನ್ನೆ.

ಅಜ್ಜ :- ಹುಂ. ನಿಕ್ಲೆ ಕೈಡ್ ಯಾನ್ ಬಚಾವ್ ಆಪಿಲೆಕ ಇಜ್ಜಪ್ಪಾ. ಆಂಡ ಇನಿ ಯಾನ್ ಕತೆ ಪನ್ನುಜಿ. ದಿನೋಲ ಕತೆನೇ ಬೊಡ್ಡಿ. ಇನಿ 'ನರಿಪುಕತೆ' ಪನ್ನ ಆವಂದಾ?

ರಾಜು :- ಓ..... ಎದುರುಕತೆನಾ! ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೇಂಡ್. ಯಾನ್ಲಾ ಸುಂದರೆಲಾ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್.

ಅಜ್ಜ :- ಅವು ದಾನೆ ಅಂಚೆ? ಯಾನೇ ಪನ್ನೆ. ಸುಂದರೆಲಾ ಪ್ರೇಮಲಾ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಂದಾಂಡ ಲೀಲಲಾ ರಾಜುಲಾ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿ.

ಲೀಲ :- ಆವಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಕೋಡಿಡ್ ಏರ್ಲಾ ಆವು. ಆಂಡ ಕತೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಿ ಎಂಕುಲೇ.

ಅಜ್ಜ :- ಸರಿ ಮಗ. ಇತ್ತೆ ಸುರುತ ಕತೆ ಲೀಲಲಾ ರಾಜುಲಾ ಆಲಂಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿಕ್ಲೆಡ ಕೇನ್ವರ್. ನಿಕುಲೈಕ್ ಜವಾಬು ಕೊರೊಡು.

ಪ್ರೇಮ :- ಆವಜ್ಜಿ. ಬರಡಕ್ಲೆ ಎದುರುಕತೆ. ಎಂಕುಲು ಎಂಚಿ ಕತೆಕಲಾ ತಯಾರಾದುಲ್ಲ.

ರಾಜು :- ಸರಿಯಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ಲೆ ಸುರುತ ಕತೆ 'ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸರ್ಪೆ ಬೀಲೊಡು ನೀರ್ ಪರ್ಪೆ'. ಎಂಚಿನ ಪನ್ನೆಗೆ.

ಸುಂದರ :- ಊಂ..... ಕೊಂಬಚ್ಚೇಲ್ ಆದುಪ್ಪಾ?

ಲೀಲ :- ಇಬ್ಬೀ.... ಕೊಂಬಚ್ಚೇಲ್ ನೀರ್ ಪರ್ಪುಂಡಯ?

ರಾಜು :- ಕೊಂಬಚ್ಚೇಲ್ ಜಿಡೆ ದೆತ್ತಿಲೆಕ ನಿಕ್ಲ ತೋಜುಂಡಾ!

ಪ್ರೇಮ :- ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಂಡಜ್ಜಿ. ಅವು ನಮ್ಮ ಚಿಮಿಣಿ ಪೊತ್ತುನ.... ಅತ್ತ ರಾಜು?

ರಾಜು :- ಹಾಂ..... ಸರಿ ಸರಿ.

ಸುಂದರ :- ಇತ್ತೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ನೆ. "ಅಪ್ಪೆ ಕಪ್ಪು, ಅಮ್ಮ ಕಪ್ಪು.... ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿನ ಬಾಲೆ ಬೊಲ್ಲೆನ!" ಎಂಚಿನ ಪನ್ನೆಗೆ.

ಲೀಲ :- ಎಲ ಎಲಾ! ಉಂದೆಂಚಿನ ಮಾಯಕೊದ ಕತೆ.....!

ರಾಜು :- ಎಂಚಿನಾದುಪ್ಪು ಲೀಲ.....

ಪ್ರೇಮ :- ಈ ಅವೆನ್ ದಿಂಜ ಸರ್ತಿ ತಿಂತ ರಾಜು. ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಕ್ ಮದತ್ ಪೋತುಂಡು.

ಲೀಲ :- ಎಂಚಿನಪ್ಪ. ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ.

ರಾಜು :- ಸರಿ ಎಂಕುಲು ಸೋತ. ನಿಕುಲೆ ಪನ್ನೆ. ಎಂಚಿನ ಉತ್ತರೊ?

ಸುಂದರ :- ಅವು ಸುಲಬ ಮಾರಾಯ. ದೋಸೆ!

ಲೀಲ :- ಅವೆಂಚ?

ಸುಂದರ :- ತೂಲ ಲೀಲ..... ಆ ಕಾವೊಲಿ ಏತ್ ಕಪ್ಪುಂದು ನಿಕ್ಕ್ ಪನೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ.

ಲೀಲ:- ಸರಿ. ಕಾವೊಲಿ ಕಲ್ಲಪು, ಬೊಕ್ಕ.....

ಸುಂದರ :- ಬೊಕ್ಕ ಬಾವಡೆಲಾ ಕಪ್ಪು. ಆಂಡ ದೋಸೆ ಕಪ್ಪುಂಡಾ ಪನ್ಗೆ. ಅವು ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಚ ಬೊಲ್ಲು ಬೊಲ್ಲು ಇಪ್ಪುಜಾ?

ರಾಜು:- ಅಜ್ಜಿ..... ಬಾವಡೆ ಕಪ್ಪುಗೆ! ಉಂದು ಸರಿಯಾ.....?

ಅಜ್ಜಿ:- ಮಣ್ಣಾದ ಬಾವಡೆ ಕಪ್ಪತ್ತಯ? ನಮ್ಮವುಲಿತ್ತಿನ ತೂತಿಜನ?

ಲೀಲ:- ಸರಿ ಸರಿ. ಇತ್ತೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ನೆ. “ದೈ..... ದೈತ್ತಮಿತ್ತ್ ಕಾಯಿ. ಕಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೈ” ಎಂಚಿನವು ಪನ್ನೆಗೆ.

ಪ್ರೇಮ :- ಓ ಸುಂದರ. ಎಂಕವು ಗೊತ್ತುಂಡು.

ಸುಂದರ :- ಎಂಚಿನ ಪ್ರೇಮ..... ಪನ್ ಪನ್.

ಪ್ರೇಮ :- ಅವು ಪರೆಂಗಿ ಪೆಲಕಯಿ ಮಾರಾಯ.

ಸುಂದರ :- ಓ ಅಂದತ್ತ..... ದೈ.... ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾಯಿ. ಕಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೈ. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲಾತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ನಮ ಕತೆ ಪನೊಡತ್ತಾ.....

ಪ್ರೇಮ :- ಯಾನ್ ಪನ್ನೆ. ಎಂಕೊಂಜಿ ಕತೆ ಗೊತ್ತುಂಡು. “ಅಡಿಕ್ ತಕನ, ಮೇಲ್ಗ್ ತಕನ, ತಕನ ದೇವರ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋತೆರ್.”

ರಾಜು : ಅಬ್ಬಾ..... ಅವೆಂಚಿನಪ್ಪಾ.....

ಲೀಲ :- ಅಜ್ಜೀ..... ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಪ್ರೇಮ :- ಬೊಡ್ಡಜ್ಜಿ, ಬೊಡ್ಡಿ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರೊಡ್ಡಿ.

ಅಜ್ಜಿ :- ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಏರೆನ ಕೋಡಿಗ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕುಲೆ ಕತೆ ಪನೊಡು, ಅಯಿನ್ ನರಿಪೊಡು.

ರಾಜು :- ಅಜ್ಜಿ..... ಉಂದೊಂಜಿ ಕತೆಕ್ ಮಾತ್ರೋನೇ ಉತ್ತರೊ. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡ್ಡಿ.

ಅಜ್ಜಿ :- ಉಂದೊಂಜೆಕ್ಕೇ ಯಾನ್ ಜವಾಬು ಪನ್ಪೆ.....

ಸುಂದರ :- ಅಂಚಾಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಅಜ್ಜಿ :- ಆವು ಬಾಲೆ. ನಿಕ್ಲೆ ಸವಾಲ್‌ಗ್ 'ಏಮೆ' ಉತ್ತರಾದುಪ್ಪಾ?

ಪ್ರೇಮ :- ಸರಿಯಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಅಕುಲು ಎದುರುಕತೆ ಪನಡ್.

ರಾಜು :- ಯಾನ್ ಪನ್ಪೆ. ಸರೀ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಲೆ. "ತೂಪುನಾಯೆ ತಿನ್ನುಜೆ. ತಿನ್ನುನಾಯೆ ತೂಪುಜೆ. ಕೇನುನಾಯೆ ಪನ್ನುಜೆ, ಪನ್ನುನಾಯೆ ಕೇನುಜೆ."

ಸುಂದರ :- ಬಾರೀ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು..... ತೂಪುನಾಯೆಂದ್‌ಂಡ ಕಣ್ಣಲಾ?

ಪ್ರೇಮ :- ಹಾಂ. ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ತೂಪುನಾಯೆ ತಿನ್ನುಜೆಂದ್‌ಂಡ ಕಣ್ಣಲು ತಿನ್ನುಜ. ತೂಪುನಿ ಮಾತ್ರ. ಕೇನುನಾಯೆ ಪನ್ನುಜೆಂದ್‌ಂಡ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರುಜಿ..... ಪಂಡ್‌ದಾದುಪ್ಪು. ಅಂದಾ?

ಸುಂದರ :- ಓ ಅಂದತ್ತಾ? ಅಬ್ಬ ಎಂಕೆ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಆದಿತ್ತಂಡ್.

ಅಜ್ಜಿ :- ಸರಿ ಸರಿ. ನನ ಯಾನ್ ರಡ್ಡ್ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ. ನಿಕುಲೇತ್ ಬಿಸೆರ್ ತೂಕ.

ಲೀಲ :- ಅಂದಜ್ಜಿ. ಪನ್ಪೆ ಪನ್ಪೆ. ಪೂರ್ಲುದ ಕತೆ ಆವೊಡು.

ಅಜ್ಜಿ :- ಸುಲಾಬೊದ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ. "ದೇವೆರ್ ಉಲಾಯಿ, ಗಂದೊ ಪಿದಾಯಿ" ಪಂಡ ಎಂಚಿನ?

ರಾಜು :- ಅವು ಇಜಿಂಡಲ ಅಂಚಿನೆತ್ತ ಅಜ್ಜಿ. ದೇವೆರ್ ಉಲಾಯಿಡೇ. ಗಂದೊ ಪಿದಾಯಿ ಕನತ್ ಕೊರ್ಪಿನತ್ತಾ?

ಪ್ರೇಮ :- ಈ ರಾಜುಗು ಕತೆನು ನರಿಪರೆ ತೀರುಜಿ. ಅಯಿಕ್ ಅಡ್ಡ ಪಾತೆರುವೆ.

ಸುಂದರ :- ಉತ್ತರೊ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿಂದಾಂಡತ್ತ. ಅಜ್ಜೀ ಈರೇ ಪನ್ಪೆ. ಬೇಗ ಬೇಗ ನನ ರಡ್ಡ್ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ. ನಿದಿರೆ ಬರೊಂದುಂಡು.

ಅಜ್ಜಿ :- ಎನ್ನ ಕತೆಟ್ ದೇವೆರ್ ಪಂಡ ದೆಂಜಿ. ಗಂದೊ ಪಂಡ ಅವು ಕುಡೆಡ್ಡ್ ಒಯ್ತ್ ಪಾಡ್ತಿನ ಮಣ್ಣೆ.

ಲೀಲ :- ಅಂದ್‌ಯ ರಾಜು. ಕಂಡದ ಪುನಿಟಿ ಪೋನಗ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ದೆಂಜಿ ಮಣ್ಣೊಯ್ತ್ ಪಾಡುನ ತೋಜುಂಡತ್ತ?

ರಾಜು:- ಹಾಂ, ಅಂದಂದ್. ನನೊಂಜಿ ಕತೆ ಅಜ್ಜೀ.....

ಅಜ್ಜಿ:- ಸರಿ. ಈ ಕತೆಕ್ ನಿಕುಲೇ ಜವಾಬು ಪನೊಡು.

ಪ್ರೇಮ:- ಕಂಡಿತ ಪನ್ನ. ಇತ್ತೆ ಕತೆ ಪನ್ನ.

ಅಜ್ಜಿ:- “ಅಮ್ಮೆ ಬಾನೊಗು ಪೋತೆ, ಅಪ್ಪ ಪಾತಾಲೊಗು ಪೋತಲ್, ಅಕ್ಕ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋತಲ್, ಅಣ್ಣೆ ಬೇರೊಗು ಪೋತೆ” ಎಂಚಿನ ಪನ್ನ.

ಲೀಲಾ:- ಅಬ್ಬ..... ಎಂಚಿನಜ್ಜಿ..... ಏತ್ ಉದ್ದೊದ ಕತೆ!

ಸುಂದರ:- ದಾನೆಂದೇ ಗೊತ್ತಾಪುಜಜ್ಜಿ. ಈರೇ ಈರ್ನ್ ಸವಾಲ್‌ಗ್ ಜವಾಬು ಪನ್ನೆಪ್ಪ. ಎಂಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಸೋತ.

ಅಜ್ಜಿ:- ಆವು ಆವು. ಅಮ್ಮೆ ಬಾನೊಗು ಪೋತೆ ಪಂಡ ಕಂಗ್‌ದ ಸೋಗೆ ಬಾನೊಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ಡ್ ಇಪ್ಪುನೆಕ್ ಪನ್ನುನ. ಅಪ್ಪ ಪಾತಾಲೊಗು ಪೋತಲ್ ಪಂಡ ಕಂಗ್‌ದ ಬೇರ್ ಬೂಮಿದಡಿಕ್ ಪೋಯಿನೆಕ್ ಪನ್ನುನ. ಅಕ್ಕ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋತಲ್ ಪಂಡ ಪಿಂಗಾರ. ಅಣ್ಣೆ ಬೇರೊಗು ಪೋತೆ ಪಂಡ ಬಜ್ಜೆಯಿ. ಗೊತ್ತಾಂಡ.

ರಾಜು:- ಅಬ್ಬ..... ಏತ್ ಪೋರ್ಲುದ ಕತೆ! ಮದಪರೆ ಇಜ್ಜಿ....

ಅಜ್ಜಿ:- ನನ ಯಾನ್ ಪನ್ನಿ ಕತೆಕ್ ನಿಕುಲು ಇತ್ತೆ ಜವಾಬು ಕೊರ್‌ಜರ್‌ಂಡ ಇನಿಯೆ ಉತ್ತರೊ ಯಾನ್ ಪನಯೆ. ಎಲ್ಲೆ ಬಯ್ಯಮುಟ್ಟ ಕಾಪೊಡು.

ಸುಂದರ:- ಸರಿ ಆವಜ್ಜಿ..... ಪನ್ನೆ. ಎಲ್ಯಕತೆ ಪನ್ನೆ.....

ಅಜ್ಜಿ:- ಸರಿ. “ಅಟ್ಟೊಡು ಮುಟ್ಟ ಕರ ಕಂಕನೆ ಪಾಡ್ಡೆ” ಎಂಬಿನ ಪನ್ನೆಗೆ.

ಪ್ರೇಮ:- ‘ತಿಂಗೊಲು’ ಆದುಪ್ಪಾ.....

ಸುಂದರ:- ಟೊಪ್ಪಿಯಾದುಪ್ಪಾ.....

ಲೀಲ:- ಉಗುರಾ?

ಅಜ್ಜಿ :- ಅವು ಒವುಲಾ ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಪೋಲೆ. ಉನಸ್ ಮಲ್ತ್ ಜೆಪ್ಪುಲೆ. ಎಲ್ಲೆ ಮುಂದರ್ಸಾಗ. ಆಲಂಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. “ಹಾಂ ಆವಜ್ಜಿ. ಕಂಡಿತ ಪನ್ನ ತೂಲೆ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋಕುಲು ಉನಸ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಈ ನರಿಪುಕತೆಕುಲು ಜೋಕುಲೆನ್ ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕೆಗ್ಲಾ ಕುಸಿ ಕೊರ್ಪಿನವು. ನರಿಪು ಕತೆಟ್ ಸವಾಲ್ ಸೀದೊಡು ಪಾಡುಜೆರ್. ಜವಾಬುನು ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದು ಆಲಂಚನೆ ಮಲ್ಪುನಂಚ ಸವಾಲ್‌ನ್ ಮುಡೆಡ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನವೇ ಬಾಸೆದ ಪೋರ್ಲು. ಉಂದೆನ್ ನರಿತ್‌ದ್ ಸವಾಲ್‌ದ ತಿರ್ಲ್ ನಾಡುನವೇ ನರಿಪುಕತೆ.

* * *

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಪೊಲಬು

ಮುಗಲ್ - ಮೋಡ, ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ - ದಾಲಾ ತೋಜಂದೆ ಇಪ್ಪುನ ರಾತ್ರಿದ ಪೊರ್ತು
ದಿರಿಗೂಟ ಬರ್ಸ - ಬುಡಾಂದೆ ಬರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಬರ್ಸೊ, ಉಮೇದ್ - ಉತ್ಸಾಹ,
ಪೆರ್ಗ - ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನಗ ತಿಕ್ಕುನ ಕಾಯಿದ ಮಲ್ಲ ರಾಸಿ,
ಇಲ್ಲ ಪೊತ್ತುನ - ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನಗ ಗುರಿಕ್ ಪಾಡ್ಯರೆ ಕಾಯಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಆಪುನವು.
ಅರುನ - ಬೆಳಗುನ, ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಂಡ್ - ತೆಕ್ಕಂಡ್, ತುಡರ್ - ದೀಪೊ,
ತಿರ್ಲ್ - ಸತ್ಯೊ ನರಿಪುಕತೆ - ಒಗಟು

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಜಿಟ್‌ಕಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರೆ

1. ಗಾಲಿದ ಉಮೇದ್ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್?
2. ಅಜ್ಜಿ ದಾಯೆಗಾದ್ ತರೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್?
3. ರಾಜು ಕೇಂಡಿನ ಸುರುತ ನರಿಪು ಕತೆ ಒವ್ವು?
4. ದೈ, ದೈತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾಯಿ, ಕಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೈ ಪಂಡ ದಾದ?
5. ಅಜ್ಜಿ ಕೇಂಡಿ ಕತೆಟ್ 'ಕೇನುನಾಯೆ ಪನ್ನುಜೆ' ಪಂಡ ಎಂಚಿನ?
6. ಅಮ್ಮೆ ಬಾನೊಗು ಪೋತೆ ಪಂಡ ದಾದ ಅರ್ಥೊ?

II ತಿರ್ತ್ ಕೊರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಬರೆಲೆ.

1. ಬರ್ಸೊದ ಗೌಜಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್?
2. 'ಅಡಿಕ್ ತಕನ, ಮೇಲ್‌ಗ್ ತಕನ, ತಕನ ದೇವರ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋತೆರ್' ಪನ್ನಿ ಎದುರು ಕತೆತ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ವಿವರಿಸಾಲೆ?
3. ನರಿಪುಕತೆ ಪಂಡ ದಾದ?

III ತಿರ್ತ್‌ದ ವಾಕ್ಯೊಲೆಗ್ ಸರಿತ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ದಿಂಜಾದ್ ಖರ್ತಿ ಮಲ್ತುಲೆ.

1. ಇಲ್ಲೆಗೇ ಬೂರೊಡುಂದಾಪಿ _____
2. ಲೀಲಲಾ ಸುಂದರೆಲಾ _____ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿಲ್ಲೆರ್.
3. ನರಿಪು ಕತೆಕ್ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್ _____
4. ದೋಸೆ _____ ಬೊಲ್ದು
5. 'ದೇವರ್ ಉಲಾಯಿ ಗಂದೊ ಪಿದಾಯಿ' ಪನ್ನಿ ಎದುರುಕತೆಟ್ ದೇವರ್ ಪಂಡ _____

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I. ಸೊಂತೂ ವಾಕ್ಯೊ ಮಲ್ತ್ ಬರಲೆ.

1. ಕುಸಿ
2. ನೆಂಪು
3. ಪಿರಾಕ್
4. ದಿರಿಗೂಟ
5. ಗರ್ಗುಂಡ ಕತ್ತಲೆ

II ಪದ ವಿಂಗಡಿತೆ ಬರಲೆ

ಉದಾಹರಣೆ:- ಬೂರೊಂದುಂಡಾ - ಬೂರೊಂದು+ಉಂಡಾ

1. ಗೊಬ್ಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್ -
2. ಅರೊಂದಿತ್ತಿ -
3. ತಯಾರಾದುಲ್ಲ -
4. ನಮ್ಮವುಲಿತ್ತಿನ -
5. ಉಂದೊಂಜೆಕ್ಕೇ -

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನರಿಪು ಕತೆಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ತೆದ್ ತಿರ್ಲ್ ತೆರಿಯೊನ್ನೆ.
2. ಮರೈಲದ ಸುರುತ ಬರ್ಸೊ ಬನ್ನಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾ ರೀತಿದ ಬದಲಾವನೆಲು ಆಪಂದ್ ನಿಕ್ಲೆ ಅನ್ನೊವುನು ಬರಲೆ.
3. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿ ನರಿಪುಕತೆಕುಲೆಗ್ ಉತ್ತರೊ ನಾಡ್ಲೆ.
ಅಡ್ಡ ಮರಟ್ ಬಡ್ಲೆ ಜೈದೆ.
ಕಾಡ್ಡ್ಡ್ ಕಡಪ ಕೈ ನೀರ್‌ದೆ.
ಕತ್ತಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕಾಡ್ ಕಡ್ಪುವೆ.

* * * * *

ಚೆನ್ನು

ಚೆನ್ನು ಚೆನ್ನುಂಬುಳೆ | ಚೆನ್ನು
ಪುಟ್ಟಿನೋಲುಂಬುಳೆ ||
ಪುಟ್ಟಿನೋಲುಂಬುಳೆ ಚೆನ್ನು ಬಳತಿನೋಲುಂಬುಳೆ || ಪ |

ಪುಟ್ಟು ಬಡಕಾಯಿ ದೆತ್ತಿ ಪೋಯೆ ತೆನ್ನಾಯಿ
ಘಟ್ಟ ಮೂಡಯಿ ದೆತ್ತಿ ಕಡಲ್ ಪಡ್ಡಯಿ ||

ಮೂಡಯಿ ಪೋಪೆಯೇ ದೆತ್ತಿ ಮುನ್ನಿ ಬುಳೆಪುಂಡು
ಪಡ್ಡಯಿ ಪೋಪೆಯೇ ದೆತ್ತಿ ಮೀನ್ ಸೈಪುಂಡು ||
ಮೂಡಯಿದ ಮುಂಚಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ಮೂಂಕುಟು ನೀರಾಂಡ್
ಪಡ್ಡಯಿದ ಮೀನಿಂದ್‌ದ್ ದೊಂಡೆಟ್ ಮುಳ್ಳಾಂಡ್ ||

ಅಪ್ಪಿನ ಪುದರೆಂಚಾ ಚೆನ್ನು ಅಮ್ಮನ ಪುದರೆಂಚ
ಅಪ್ಪಿನ ಪುದರ್ಯೇ ದೆತ್ತಿ ಆರಂಬೋಲೀರಂಬೋಲು
ಅಮ್ಮನ ಪುದರ್ಯೇ ದೆತ್ತಿ ಕೋಟಿತ ಬಬ್ಬಂದು ॥

ಬಾಲೆಲಿದ್ಯಾನ ಚೆನ್ನು ಬಪ್ಪೊಲಿದ್ಯಾನಾ
ಬಾಲೆಲಿದ್ಯಾನ ಕಾಲೊಟು ದೆತ್ತಿ ಬಾಲೆಲ ಬಂಗಿರೊ
ನುಪ್ಪು ಇದ್ಯನ ಕಾಲೊಟು ದೆತ್ತಿ ನುಪ್ಪುತ ನಿಗಿರೊ ॥

ಚೆನ್ನುನ ಇಲ್ಲಗ್ ಚೆನ್ನು ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರ್
ಕಾಂಟ್ಯದಡ್ಯಕನ ಚೆನ್ನು ಕಡ್ಯಡ್ ಅಸರ್ಯ ॥

ದಾಲ ಇದ್ದೀಂದ್ ಚೆನ್ನು ಇಲ್ಲಿಲ್ ಪಾರ್ಬನಾ
ಇದ್ದೀಂದ್ ಬರೆಲ್ಲಗಾ ಚೆನ್ನು ಬೈತಡಿ ಒಕ್ಕುಬನಾ ॥

ಆಯರೆ ಬೇಂಗ ಮರ ಚೆನ್ನು ಈಯರೆ ಬೇಂಗಮರ
ಬೇಂಗ ಮರನ ನಡುಟು ಚೆನ್ನು ತೊಟಿಲ್ ಕಟ್ಟಾಲೊ ॥

ಬಂಗಾರ್ ಬಾಲೆಂಡ್ ಚೆನ್ನು ಕಬೊರ್ನ ತೊಟಿಲಾಂಡ್
ದೂರೊ ಒಚ್ಚಿ ಬುಡು ಚೆನ್ನು ಮೆಲ್ಲ ಮಾನಾಲಾ ॥

ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪುಂಡು ದೆತ್ತಿ ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪುಂಡು
ಬಾಲೆಗ್ ಮಿರೆ ಕೊರು ಚೆನ್ನು ತೊಟಿಲ್ ಪಂದಾಲ ॥

ಬಾಲೆದಲ್ಲೇರುಂಡು ಚೆನ್ನು ಬಾಲೆದಲ್ಲೇರುಂಡು
ಕಂಟ ಪುಚ್ಚೆಂಡೂ ದೆತ್ತಿ ಕರಿಯ ನಾಯುಂಡು ॥

ಕತ್ತಲೆ ಪಾರುಂಡು ದೆತ್ತಿ ಕರ್ಜಿಮೆ ಮಾಜುಂಡು
ಬೊಳ್ಳು ತೋಜುಂಡು ದೆತ್ತಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಮೂಡುಂಡು ॥

ಮಾಯಿತ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಚೆನ್ನು ಮಾಜಿತ್ ಪೋತಳ್
ಸುಗ್ಗಿತ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಚೆನ್ನು ನಲಿತೊಂದು ಬರುವಳು ॥

– ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಪೊಸ ಪದಕುಲಿನ ಪೊಲಬು

ಚೆನ್ನು - ಸುಂದರಿ

ಉಂಬಳ್ - ಮೋಲು

ಮಾಯಿ, ಸುಗ್ಗಿ - ತುಳುತ ತಿಂಗೊಲು

ಬಂಗಿರೊ - ಪಂಡಿನೆನೆ ಪನಪುನಿ

ಅಸರ್ - ಬಾಜೆಲ್, ಅಂಗತ್ನೆ

ಬೈತಡಿ - ಬೈತ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಡಿ

ಬೇಂಗಮರ - ಕೆಂಪು ರಸೊ ಬರ್ಪಿನ ಕಾಟ್ ಮರ

ಮಾನಾಲಾ - ಸಂತೈಪುಲ

ಕಂಟ ಪುಚ್ಚೆ - ಆಣ್‌ಪುಚ್ಚೆ

ಕರ್ಜಿಮೆ - ಮೌಡ್ಯೊ

ದೆತ್ತಿ - ಒಡತಿ

ಬಳತಿನಿ - ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನಿ

ಬಪ್ಪು - ಬಾಲೆ

ನಿಗಿರೊ - ಕಷ್ಟೊ

ಬರೆಲ್ನು - ನರೆಲುನಿ

ಇದ್ಯಂದ್ - ಇಜ್ಜಿಂದ್

ಅಪುಂಡು - ಬುಲಿಪುಂಡು

ಮಾಜಿದ್ - ಮಾಯವಾದ್

ಬೊಳ್ಳಿ - ದಾರಗೆ

ಕಜಿತೆದ ತಿಲ್

ಉಂದು ಒಂಜಿ ಜನಪದ ಗೀತೆ. ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗೊಳ್ಳು ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ನಡಪುನ ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆಗ್ ಈ ಪದೊನು ಪಣ್ಣೆರ್. ಚೆನ್ನು ಪಂಡ ಪೊರ್ಲುಂದು ಅರ್ಥ. ಚೆನ್ನು ಒರ್ತಿ ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ. ಆಲ್ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಪೊಂಜೆವೆನ ಸಂಕೇತೊ. ಅಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಕಂಡನಿ, ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲೆನ ಬಂದುಲು ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಆನ್ಪುಚ್ಚೆ, ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಕರಿಯ ನಾಯಿ. ಆಲ್ ಬಡತನೊಡು ಇತ್ತಂಡಲಾ ಬತ್ತನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಅಸರ್ ಕೊರ್ಪು ಇತ್ತಿನೆನ್ ತಿನ್ನದ್ ಕಡಪುಡುನ ಗುಣತ್ತಾಲ್. ಅರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬೈತಡಿತ ಬಾರ್ ಒಕ್ಕುದು ಎಡ್ಡಾದ್ ಅರಿ ಮಲ್ತದ್ ಉನ್ಪವನಾಲ್. ಅಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಇಲ್ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಬೇಂಗ ಮರಕ್ಕೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಡ್ ಒಚ್ಚುವಲ್, ಬಾಲೆ ಮಾನಾವಲ್. ಕರ್ಬದ ತೊಟಿಲ್ಡ್ ಎನ್ನ ಬಂಗಾರ್ಡ್ ಬಾಲೆ ಉಂಡುಂದು ಎನ್ನವಲ್. ಅಲೆಗ್ ಅಲೆನ ಬಾಲೆನೆ ಬಂಗಾರ್. ಆಲ್ ಊರಿಡೀ ತಿರುಗುನಾಲ್ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಪುಟ್ಟೆ ತೆನ್ನಾಯಿ ಪೋಯೆಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಪಿರ ಮೂಡಾಯಿದ ಗಟ್ಟಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಕಡಲ ಮುಟ್ಟ ಅಲೆನನೆ ರಾಜ್ಯಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಇಂಚಾದ್ ಚೆನ್ನು ಒಂಜಿ ಊರುಗು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನಲ್. ಇಡಿ ತುಳುನಾಡ್ಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನಾಲ್ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬಪುಂಡು. ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್ದ ಮೀನ್‌ಗಲಾ ಮೂಡಯಿ ಬುಳೆಪುನ ಮುಂಚಿಗಲಾ ಸಮ್ಮಂದ ಆಂಡನೆ ರುಚಿಯಾಯಿನ ಕಜಿಪು. ರಡ್ಡ್ ಕೋಡಿಡ್ಲ ಬಂಜ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಪಾವಲ್.

ಬಡಸ್ತಿಗೆ ಇತ್ತಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಂಜವು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಸಾಂಕುನಕುಲು, ಜೂವದಯೆ ಇತ್ತಿನಕುಲು, ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರ್‌ನ್ ತಿನ್ನಾಡ್ ಉಣ್ಣಾಡ್ ಸಂತೋಸುಡ್ ಕಡಪುಡ್ನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಕಬಿತೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕಷ್ಟ ಬತ್ತಂಡಲಾ ದುಂಬುಗು ಸುಕೊ ತಿಕ್ಕುಂಡ್ ಪನ್ನಿ ಆಶಾಭಾವನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಂಜವುಲೆಗ್. ಕತ್ತಲೆ ಪೋಪುಂಡು, ಮೌಡ್ಯ ಕಳೆಪುಂಡು, ಬೊಲ್ಪು ತೋಜುಂಡು. ಬೊಳ್ಳಿ ಮೂಡ್‌ಂಡು ಪನ್ನಿ ಪಾತೆರೊಡು “ತಮಸೋಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ” ಪನ್ನಿ ಉಪನಿಷತ್‌ದ ಪಾತೆರೊದ ಉಳತಿರ್ಲ್ ಉಂಡು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಮುಲ್ಕ ಕೊರ್ರಿನ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ಜವಾಬು ಬರೆಲೆ.

1. ಚೆನ್ನು ಪುಟುದಿನಿ ಓಲು?
2. ಚೆನ್ನು ಪದದ ಅರ್ಥ ದಾದ?
3. ಮುನ್ಚಿ ಓಲ್ ಬುಳೆಪುಂಡು?
4. ಪಡ್ಡೊಯಿದ ಮೀನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಾದ ಆಂಡ್?
5. ಚೆನ್ನು ವೋಲ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟಾಲ್?
6. ಸುಗ್ಗಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಚೆನ್ನು ಎಂಚ ಬರ್ಪಲ್?
7. ಚೆನ್ನುನ ಬಾಲೆನ್ ಎಂಚಿನ ತೊಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ಯಲ್?
8. ಚೆನ್ನುನ ಬಿನ್ನೆರ್‌ಗ್ ಎಂಚಿನ ಕನೆಯರೆ ಪನ್ನೆರ್?
9. ಚೆನ್ನುನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಪುದರೆಂಚ?
10. ಚೆನ್ನುನ ಬಂದುಲು ಏರ್?

II ವಿವರವಾದ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಮೂಡಯಿದ ಮುಂಚಿಲಾ, ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಮೀನ್‌ಲಾ ತಿಂದ್‌ದ್ ಚೆನ್ನುಗ್ ದಾನೆ ಆಂಡ್?
2. ಇಲ್ಲಗ್ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬನ್ನಗ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಚೆನ್ನು ದಾನೆ ಮಲ್ಪುವಳ್?
3. ಚೆನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಲೆನ್ ಎಂಚ ಸಾಂಕುವಳ್.
4. ಬಾಲೆನ್ ಎಂಚ ಜೆಪುಡಾವಲ್.

III ಈ ವಾಕ್ಯಾನು ಏರ್ ಏರ್ಗ್ ಪಂತೆರ್

1. “ಕಂಟ ಪುಚ್ಚೆಂಡು ದೆತ್ತಿ ಕರಿಯ ನಾಯುಂಡು”
2. “ಬಾಲೆದಲ್ಲೇರುಂಡು ಚೆನ್ನು ಬಾಲೆದಲ್ಲೇರುಂಡು”
3. “ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರೆಂಚ ಚೆನ್ನು ಅಮ್ಮನ ಪುದರೆಂಚ”
4. “ನುಪ್ಪು ಇದ್ಯನ ಕಾಲೊಟು ದೆತ್ತಿ ನುಪ್ಪುತ ನಿಗಿರೊ”

IV ಈ ತಿರ್ತಿದ ಸಾಲ್ದ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆಲೆ.

1. ಮೂಡಯಿ ಪೋಪೆಯೇ ದೆತ್ತಿ ಮುನ್ನಿ ಬುಲೆಪುಂಡು
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೋಪೆಯೆ ದೆತ್ತಿ ಮೀನ್ ಸೈಪುಂಡು
2. ದಾಲ ಇದ್ದೀಂದ್ ಚೆನ್ನು ಇಲ್ಲಿಲ್ ಪಾರ್ಬನಾ
ಇದ್ದೀಂದ್ ಬರೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನು ಬೈತಡಿ ಒಕ್ಕುಬನಾ.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಮಾದರಿ ಪದೊದ ಲೆಕನೆ ಬರೆಲೆ.

1. ಬಡಕಾಯಿ : ತೆನ್ನಾಯಿ :: ಮೂಡಯಿ : _____
2. ಕತ್ತಲೆ : ಕರ್ಜಿಮೆ :: ಬೊಳ್ಳಿ : _____
3. ಪೊಪ್ಪ : ಅಮ್ಮೆ :: ಮಾಮ : _____
4. ಆಟಿ : ಆಟಿ ಕಳೆಂಜ :: ಚೆನ್ನು : _____
5. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ : ಸಿಂಗಡೆ :: ಪುಣ್ಣಮೆ : _____

II ಮಾದರಿ ಪದೊತಲೆಕೊ ಬರೆಲೆ.

ಉದಾರ್ಮೆ : ಮೀನಿಂದ್ - ಮೀನ್ + ತಿಂದ್

1. ಬಳತಿನೋಲು
2. ಬಾಲೆಲಿದ್ಯಾನ
3. ಬಪ್ಪೊಲೊದ್ಯಾನ
4. ಕಾಂಟ್ಯಾದಡ್ಯ
5. ಬಾಲೆದಲ್ಲೆ

III ಈ ಪದ್ಯೋಡು ಬರ್ಹಿ ಪ್ರಾಸ ಪದೋಕುಲೆನ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಲೆ.

IV ತಿರ್ತು ಕೊರ್ದಿನ ಪದೋಕುಲೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥ ಬರಲೆ.

1. ಉಂಬಳೆ 2. ಅಸರ್ 3. ಮಾನಾಲ 4. ಅರ್ಪುಂಡು 5. ಬೊಳ್ಳಿ 6. ದತ್ತಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆದ ಉದ್ದೇಸೊ ತೆರಿಯೊಂದು ಬರಲೆ.
2. ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆದಂಚಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಲಿಕೆದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರ ಸಂಪೂರ್ಣಿತ್ ತೆರಿಯೊನುಲೆ.

ತೆರಿಯೊನುಲೆ.

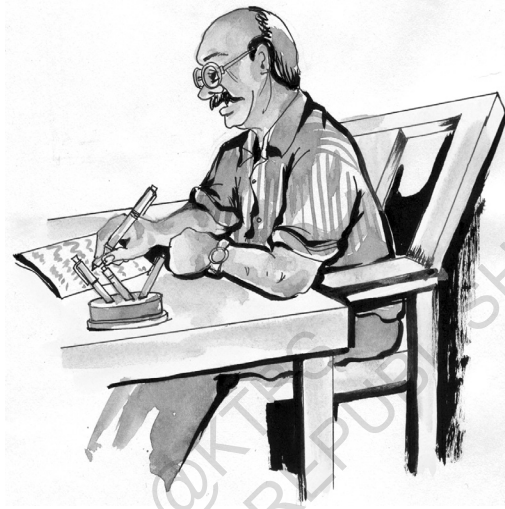
ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸ್ವರಾಕ್ಷರೊಳೆಡ್ ಉ ಬೊಕ್ಕ ವ್ ಪನ್ನಿ ರಡ್ಡ್ ಸ್ವರೊಕುಲು ಹೆಚ್ಚ ಉಳ್ಳ.

- ಉದಾಹರಣೆ:
1. ಉಂಬಳ್
ಉಂದಯ್
 2. ಕೋಣೆ - ಕೋಣೆ
ಯಾನ್ ಬತ್ತೆ - ಆಯೆ ಬತ್ತೆ

* * * * *

ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆ ಪುಳ್ಳಿಗೊಂಜಿ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಓಲೆ

ನಂದಾರ್
2011, ಸುಗ್ಗಿ, 12

ಮೋಕೆದ ಪುಳ್ಳಿ ಸುಮಾ,

ನಿನ್ನ ಓಲೆ ಕೈ ಸೇರ್ಪಂಡ್. ಓದುದು ಮಸ್ತ ಸಂತೋಸಾಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಈ ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆನ ಇಸಯೊ ತೆರಿಯಾಯೆರೆ ಕೇಂಡ್‌ನವು ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆನ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ಕಾರಿಂಜ ಗುಡ್ಡೆನ್ ಸುರುಟು ತೆರಿಯೊನೊಡಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅವು ಬಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ಕಾರಿಂಜ ಪರ್ವತ. ಏಕಶಿಲೆ ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಂಡೆಕಲ್ಲೊಡ್ಡ ಉಂಡಾಯಿ ಪರ್ವತ. ಅಪಗಾಂಡ ಅವು ಓಲುಂಡು?

ಕುಡ್ಲೊಡ್ಡ ಉಜಿರೆ-ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಕು ಪೋಪಿ ಮಾರ್ಗೊಡು ಕುಡ್ಲೊಡ್ಡ 38 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ವಗ್ಗ ಪನ್ನಿ ಉರುಂಡು. ನಮ್ಮ ಪಾಣೆರ್ ಸಾಲೆಡ್ಡ ಅಡೆಗ್ ಸುಮಾರ್ 20 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಆವು. ವಗ್ಗಡ್ಡ ದುಂಬು ಪೋನಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣ ಕಾರಿಂಜ ಪನ್ನಿ ಬೋರ್ಡು ಪಾಡ್ಡೊನ ಕಾವಳಕಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಲ್ಪಡ್ಡ ಬಲತ್ತ ಮೆಯಿತ್ತ ತಿರ್ಗಾಸ್ ರಸ್ತೆಡ್ ರಡ್ಡ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದುಂಬು ಪೋಂಡ ತಿಕ್ಕುನವೇ ಕಾರಿಂಜ. ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಕಾವಳ ಮೂಡೂರು ಗ್ರಾಮದ ಕೊಡ್ಯಮಲೆತ ಮಟ್ಟೆಲ್ ಅವು... ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟೊಡ್ಡು 1600 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಉಪ್ಪುನ ಪರ್ವತ. ಉಂದೆತ್ತ

ಮುದೆಲ್ಡ್ ಸುಮಾರು 600 ಅಡಿ ಉದ್ದ 200 ಅಡಿ ಅಗೆಲೊದ ಸರೋವರ ಉಂಡು. ಅಲ್ಲಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲದ ಮುಟ್ಟುಲೆನ್ ಬಡತೊಂದು ಪೋಂಡ ಸುರುಟ್ಟು ತಿಕ್ಕುನನೇ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಸ್ತಾನ. ಅಯಿಡ್ಡ್ ಮಿತ್ತ್ತ್ ಗ್ ಪೋಂಡ ಶಿವ ದೇವಸ್ತಾನ. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಅಂತರೊಡು ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಮೂಲು ಉಲ್ಲೊ.

ಈ ಪರ್ವತದ ತರೆಕ್ಕ್ ಪೋದು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಪತ್ತ್ ಮೆಯಿಕ್ ತಿರ್ಗ್ ತೂಂಡ ಪ್ರಕೃತಿದ ಐಸೊದ ಪೊರ್ಲಸಿರಿ ಮೆಯಿ ಮನಸ್‌ಲೆನ್ ಮರ್ಲ್‌ಕಟ್ಟಾವುಲೆಕ ತೋಜು.

ಮಿತ್ತ ದೇವಾಲಯದ ಬಲತ್ತ ಮೆಯಿತ್ತ ಗೋಡೆಡ್ಡ್ ಸುಮಾರು ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈದ್ ಅಡಿ ದೂರೊಡು ನಾಲಡಿ ಅಂತರದಾತ್ ಪಿದಯಿಗ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನೆ ಉದ್ದದ ರಡ್ಡ್ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಉಂದೆನ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಲ್ಲೆಂದ್ ಪನ್ನೆರ್.

ಸುಮಾ, ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ನನಲಾ ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡನ ಸುದ್ದಿ ದಾಲ ಪಂಡ್‌ಜಿ. ಅತ್ತಾ? ಉಂದಾ, ಇತ್ತೆ ಅಯಿತ ಮೈಮನೇ ಪನ್ನೆ ಕೇನ್.

ಅವ್ವೇ ಮಿತ್ತ ದೇವಸ್ತಾನದ ಎದುರು ಮಂಗೇರ್ದೆಗ್ ನೈವೇದ್ಯ ಬಲಸುವ ಕಲ್ಲದ ಮಲ್ಲ ಬಟ್ಟಲ್ ತೋಜುಂಡು. ದಿನೊಲಾ ಮದ್ದೆನಡ್ ಮಾಪೂಜೆ ಆಯಿಸಾತ್‌ಗ್ ಮೂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿತ ನೆವೇದ್ಯೊನು ಮಲ್ಲ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ತಮೆಪುವೆರ್. ತಮೆಪುನಗ ಪೊತ್ತ ಪೊತ್ತ ಸಿಕೆ ರಾವೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪಡ್ಡ್ ಲಾಗೊಂದು ಪಾಕ ಮಂಗೇರ್ಲು ಬತ್ ಅಯಿತ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸೇರ್ವ. ಅವು ಮಾತಾ ಸೇರೊಂದು ಬಾರ್ಣ ಪತ್ತುನೆನ್ ಒರ ತೂವೊಡು. ಅವೊಂಜಿ ಚೋದ್ಯಂದೇ ಪನೊಲಿ. ದಾಯೆಂದ್ ಪಂಡ ಆ ಬೆಚ್ಚ ಅರಪ್ಪಂದಿ ನೈವೇದ್ಯ ನಿಂಗೈರೆ ತೀರಂದೆ ಅವು ಮಾತ ಅಲ್ಪ ಮುಲುಕೊಂದುಪ್ಪುವ.

ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಒಲ್ತ್ ಒಸಾಯೊ ಆಪೆನಾ ತೆರಿಯಂದ್. ಮಾತೆಡ್ಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಲೆ ಮಂಗಿ. ಆಯೆ ಬತ್ತಂದಾಂಡ ಮಂಗೇರ್ದು ಮಾತಾ ಪೋಡಿದ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತೆಲಾದ್ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡೆ. ಆಂಡ ಬಡವು ಕೇನುಜಿ. ಪೊತ್ತುನೆನ್ ಅರಪಾವುನ ಕುಸೆಲ್ ಎಂಚಿ? ಅವು ಈ ಮಲ್ಲ ಮಂಗಿಗೇ ತೆರಿನವು. ಅಲ್ಪ ಕಿಂಚಿ ಮಂಗೇರ್ಲು ತೋಜ್ಯಂದಾಂಡ ಅವೆಟ್ ಒಂಚಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೊತ್ತ ಸಿಕೆ ರಾವುನ ನೈವೇದ್ಯೊಗು ಕಂತದ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಮಗ್ಗುವೆನೇ ಮಗ್ಗುವೆ ಈ ಮಂಗಿ. ಅವು ಬೆಚ್ಚೊಡು ಅರೆಜೂವ ಆದ್ ಕೀರಿಕುತ್ತೊಂದು ಆಯನ ಕೈಯಿಡ್ ರಟ್ಟದ್ ಬಲಿಪೈರೆ ತೂಪುಂಡು. ಎಂಚಿನೆ ಆವಡ್ ತನ್ಕ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬಾರ್ಣ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಮಂಗಿ ಅಲ್ಲಡ್ಡ್ ಪೋದಾಂಡ್. ಒರಿನ ನೆವೇದ್ಯೊನು ಪಾಪ ಬಡವು ತಡೆವಂದೆ ಬಾಕಿದ ಮಂಗೇರ್ಲು ತಿನ್ಯರೆ ಪಿಡುವ. ಈ ಮಲೆ ಮಂಗಿಗೆ ದಡ್ಡೆಂದ್ ಪನ್ನುನೆ ಆದುವೊಡು. ಇತ್ತೆ ನಿಕುಲು ಕಾರಿಂಜಗ್ ಪೋಯರ್‌ಂದಾಂಡ ಮಂಗೇರ್ಲು ಏತೆಲಾ ಬರ್ಪ. ಆಂಡ ಕಾರಿಂಜದಡ್ ಮಾತ್ರ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಯೆ. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಬಂಜೆಲೆ ಅತ್ತಂಡ ಪೋಕ್ರಿ ಆಣ್‌ಲೆಗ್ “ಈ ಒರಿ ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡನೇ”ಂದ್ ಪನ್ನುನವುಂಡು. ಅವೊಂಜಿ ಬುದ್ಧಿ

ಪಾತೆರೊಂದ್ ಪನ್ನ. ಬೆಂಗಳೂರುಡುಲಾ ಮಂಗೆರ್ಲು ಉಪ್ಪುನೆನ್ ಈ ತೂದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಲ್ಪಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು.

ಸುಮಾ, ಅವು ಮಾತ ಸಮೊ, ಈ ದಡ್ಡನ ಅಡ್ಡಿಡ್ ಈತ್ ಮಾತ ಪನೋಡಾದ್ ಬತ್ತಂಡ್. ನಮ ಪಾಣೇರ್‌ಸಾಲೆಡ್ ತೆನ್ನಾಯಿ ಮೆಯಿಟ್, ಕಲ್ಲಡ್ಡ್ ಪೋಪಿ ಸಾದಿಡ್ ಬೋಲಂಗಡಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಬಲತ್ತ ಪುಡೆಟ್ ತೋಜುನ 'ನರಹರಿ ಪರ್ವತ', ಅಂಚೆನೆ ಕಾರಿಂಜ ಕಡತ್ತದ್ ಬೋಳ್ತೇರ್‌ಗ್ (ಬೆಳ್ಳಂಗಡಿ) ಪೋಂಡ ಅಲ್ಪ ಉಜಿರೆ ಪೇಂಚೆಡ್ ದತ್ತ ಮೆಯಿಟ್ ತೋಜುನ ಜಮಲಾಬಾದ್ ಕೋಟೆ ಅತ್ತಂಡ ಗಡಾಯಿಕ್ಕಲ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಿರಿ ಪರ್ವತೋಲೆನ್ ತೂಯೆರೆಗಾದ್ ಸಾಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ಪ್ರವಾಸದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ತೂಲೆ ಆವಂದಾ?

ಸುಮಾ, ಈ ಓಲೆ ಓದುದ್ ಎಂಕ್ ಮಗ್ಗೋಲೆ ಬರೆಯರೆ ಮರಪುಜತ್ತಾ?

ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾತೆರೆನ್ನಾ ಕೇಂಡೆಂದ್ ಪನ್ನ ಆವಾ?

ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪು ಬಾಮಿದ್

ಇಂಚ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜೇರ್

ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆನ ಪೊಲಬು

ದಡ್ಡೆ - ದಡಿಯೆ, ಕಲ್ಪೆರೆ ಪಿರ ಒರಿದಿನಾಯೆ

ನೈವೇದ್ಯ - ದೇವೆರ್‌ಗ್ ಸಮರ್ಪನೆ ಮಲ್ತೆರೆಗಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೊಳೆಂತೆರಿತ್ತ ನುಪ್ಪು

ಸರೋವರ - ಮಲ್ಲ ಕೆದು, ಮದಗ

ಓಲೆ - ಕಾಕಜಿ

ತಿರ್ಗಾಸ್ - ಡೊಂಕು ಸಾದಿ

ಬಾರ್ಣೆ - ಬಾರಣೆ, ಪಾರಣೆ

ಮುಲುಕು - ಬೇನೆದ ಕೊಸಿಟ್ ಬರ್ಪಿ ಸೊರೊ

ಒಸಾಯೊ - ಮೆಯಿಟ್ ಬರ್ಪಿನಿ

ತೆಲಾದ್ - ಸಾದಿಮಲ್ತೆಕೊರ್ದು

ಕುಸೆಲ್ - ಉಪಾಯ

ಕೀರಿಕುತ್ತ - ಅರಬಾಯಿ

ಅಭ್ಯಾಸ

I ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ.

1. ಕಾರಿಂಜ ಪರ್ವತ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟೊಡ್ಡ್ ಎತ್ ಎತ್ತರ ಉಂಡು?
2. ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆ ಪಂಡ ಏರ್?
3. ಬಂಟಾಲ್ ತಾಲೂಕುಡ್ ಉಪ್ಪುನ ನನೊಂಜಿ ಪರ್ವತ ಒವು?
4. ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲಗ್ ಉಪ್ಪುನ ನನೊಂದು ಪುದರ್ ಎಂಚಿನ?
5. ಕಾರಿಂಜ ಪರ್ವತೋಗು ಬಡ್ತನಗ ಸುರುಟು ತಿಕ್ಕುನ ದೇವಸ್ತಾನದ ಪುದರ್ ಪಣ್ಣೆ.

II ಬುಡ್ಡ್ ಪೋತಿ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆಲೆ

1. ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡನ್ ತೆರಿಯೆರೆ ದುಂಬು ಕಾರಿಂಜ _____ ತೆರಿಯೊನೊಡಾಪುಂಡು.
2. ಕಾರಿಂಜ ಪರ್ವತ ಉಪ್ಪುನ ಮಲೆ _____
3. ಪೋಕ್ರಿ ಆಣುಲೆಗ್ 'ಈ ಒರಿ _____'ನೆಂದ್ ಪಣ್ಣನವುಂಡು.

III ಜವಾಬು ಕೊರ್ಲೆ

1. ಕಾರಿಂಜ ಪರ್ವತೊಗು ಪೋಪಿ ಸಾದಿ ಪನ್ನೆ.
2. ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡೆ ಪೊತ್ತ ಪೊತ್ತ ನೆವೇದ್ಯೊನು ಅರಪ್ಪಾವು ಕುಸೆಲ್ ಎಂಚಿನ?

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

I ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ಏಕವಚನ ಪದೊಕುಲೆನ ಬಹುವಚನ ರೂಪ ಕೊರ್ಲೆ.

ಮಂಗಿ, ಅಣ್ಣೆ, ಮರ, ಪರ್ವತೊ, ತಂಗಡಿ, ಪುಳ್ಳಿ

II ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲೊಗು (ಬರ್ರಿ ಕಾಲೊಗು) ಬದಲತ್‌ದ್ ಬರೆಲೆ

1. ಕೋಡೆ ಬರ್ಸ ಬತ್ತದಂಡ್
2. ಇನಿ ಯಾನ್ ಪುತ್ತೂರ್‌ಗ್ ಪೋಪೆ
3. ಜೋಕುಲು ಜಾಲ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತ
4. ಕೆದುತ ನೀರ್ ಕೋಡೆ ಆಜಿಂಡ್

III ಮುಲ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಬಳಸ್ದ್ ವಾಕ್ಯ ಮಲ್ಪಲೆ

ಐಸಿರಿ, ಬಾರಣೆ, ಕೀರಿಕುತ್ತ್, ಒಸಾಯೊ

ಭಾಷಾ ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನಿಕ್ಲು ಸಾಲೆಗ ಪೋನಗ ತಿಕ್ಕುನ ಊರುದ ಪುದರ್ಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಲೆ.
2. ನಿಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೆಡ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುನ ದೈ ಮರೊಕುಲೆ ಪುದರ್ಲೆನ್ ಜಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೂಲೆ.
3. ನಿಕುಲೆನ ಸಾಲೆದ ರಜೆಟ್ ಬೇಕಲಕೋಟೆ, ತಲಕಾವೇರಿ, ಮಂಜರಬಾದ್ ಕೋಟೆಲೆಗ್ ಪ್ರವಾಸ ಪೋಲೆ.
4. ನಿಕುಲು ಪೋಯಿನ ಪ್ರವಾಸೊದ ಬಗೆಟ್ ಇಷ್ಟರೆಗೊಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆಲೆ.

* * * * *